

25 JAAR

GENERATIE-LLL@OU.NL

JAARVERSLAG EN JAARREKENING 2009

Open Universiteit
www.ou.nl

Voorwoord

Het jaar 2009 stond voor de Open Universiteit in het teken van het 25-jarig bestaan. Sinds 1984 is de Open Universiteit actief in Nederland, Vlaanderen en soms ver daarbuiten. Al die tijd is gewerkt aan de doelstelling het hoger onderwijs toegankelijk maken en opleidingen in modulaire vorm aanbieden aan mensen die in hun verleden geen mogelijkheid hadden tot studeren of aangewezen zijn op een vorm van onderwijs die goed combineerbaar is met gezin, werk of andere bezigheden. En hoewel afstandsonderwijs steeds werd ondersteund met vormen van contact en begeleiding, maakt de ICT-ontwikkeling nieuwe vormen van binding tussen studenten en de Open Universiteit mogelijk.

In het verslagjaar zette de lichte stijging van het aantal verkochte modules door. De voorbereidingen voor de eerste opleiding onder de Netwerk Open Hogeschool (Informatica) werden vrijwel afgerond. De wereldwijde beweging voor 'open educational resources' (open leermiddelen) leidde binnen de Open Universiteit tot het ontwikkelen van pilots die naar een businessmodel moeten voeren waarbij open content deel uitmaakt van het onderwijsconcept. Vanuit de expertise in 'open educational resources' levert de Open Universiteit een leidende bijdrage aan het landelijke programma Wikiwijs.

De onderzoeksinspanningen groeiden. De waardering voor het onderzoek van het Centre for Learning Sciences and Technologies blijft onverminderd hoog, terwijl het onderzoek bij faculteiten en het Ruud de Moor Centrum kwalitatief en kwantitatief volume begint te krijgen.

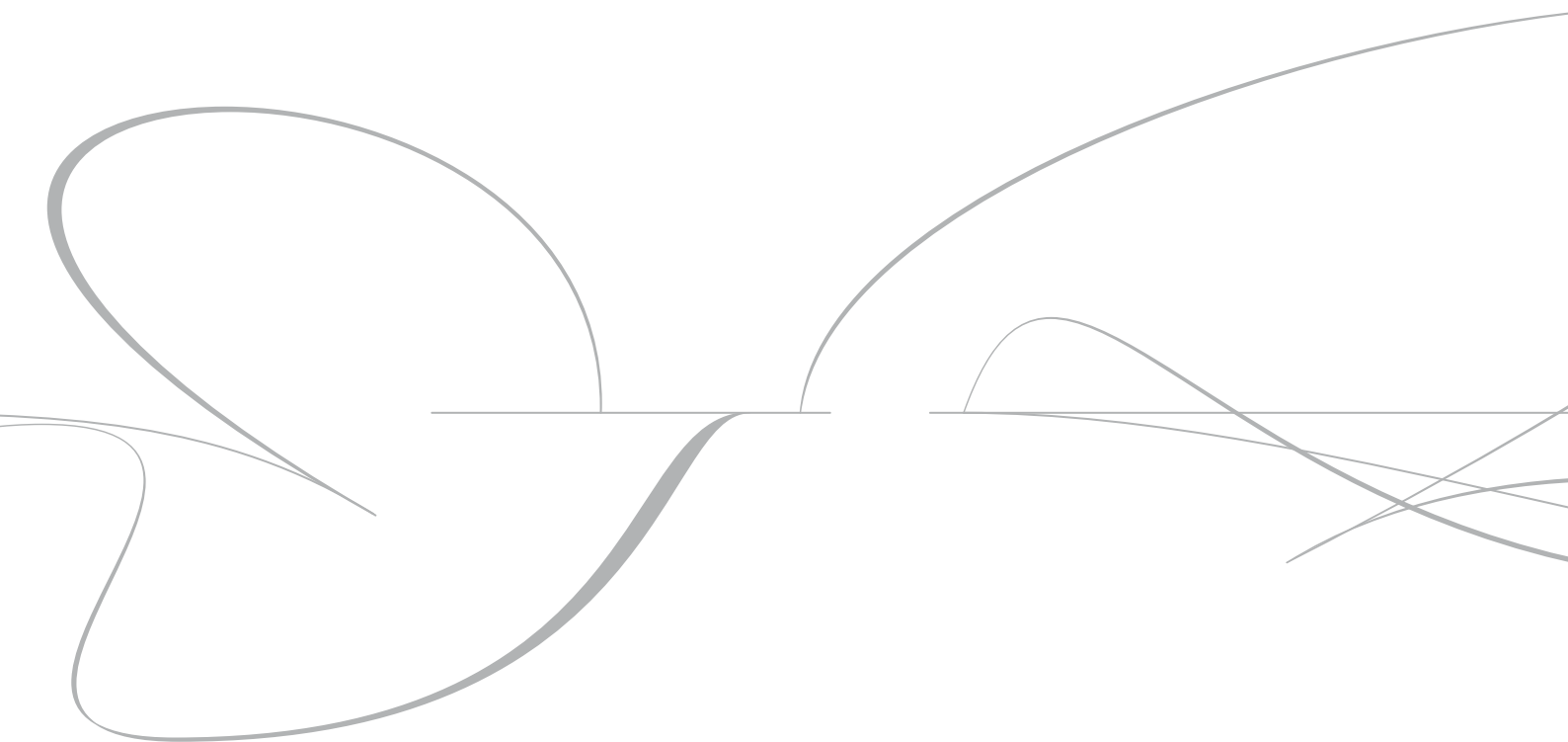
De Open Universiteit is door middel van 21 vestigingen goed verankerd in alle regio's in Nederland en Vlaanderen. In 2010 zal daar Flevoland aan worden toegevoegd. Om de regionale contacten beter te kunnen ontwikkelen, werden nieuwe vormen van samenwerking en vertegenwoordiging ingevoerd. Zo werkt de Open Universiteit samen met gemeenten, provincies, scholen voor voortgezet onderwijs, regionale opleidingscentra en bedrijfsleven. Voorbeelden uit de regio zijn het project Zorgacademie in Limburg en het Pré University College in Groningen en omstreken.

Het lustrum was een goede gelegenheid om onze positie te markeren. Activiteiten zoals symposia van faculteiten, de Alumnivereniging, de 36-uur marathon Opening Academisch Jaar, de lustrumdiesceremonie in Heerlen en de academische lustrumceremonie in Brussel, waren onderdeel van een breed palet. Ons jubileumboek 'Een leven lang eigenwijs studeren' bundelde vele meningen en beschouwingen over verleden en toekomst van de Open Universiteit.

Kortom: wij kijken terug naar een bijzonder en inspirerend jaar. Onze dank gaat uit naar alle medewerkers voor hun inzet en naar onze studenten voor het in ons gestelde vertrouwen. Dat de Open Universiteit in 2009 voor de vierde achtereenvolgende keer als de op één na beste Nederlandse universiteit uit de studentenquêtes kwam, is iets om trots op te zijn, en is de verdienste van velen. De Open Universiteit zal ook in de toekomst naar vermogen bijdragen aan de ontwikkeling van het leren in de Nederlandse kennissamenleving.

Heerlen, mei 2010

College van bestuur
drs. Th.J.F.M. Bovens, voorzitter
prof. dr. ir. F. Mulder, rector magnificus
drs. ing. C.J. Brouwer, vicevoorzitter

Jaarverslag 2009

Open Universiteit

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2009

1	Inleiding	7
2	Onderwijs en studenten	11
	<i>Werving</i>	
	<i>Aanbod</i>	
	<i>Resultaten</i>	
	<i>Diploma's</i>	
	<i>Studenten</i>	
3	Onderwijsinnovatie	19
	<i>Centre for Learning Sciences and Technologies</i>	
	<i>Stichting SURF</i>	
	<i>Europese projecten</i>	
	<i>Standaardisering</i>	
	<i>Kennis verspreiden</i>	
4	Onderzoek	21
	<i>Netherlands Laboratory for Lifelong Learning</i>	
	<i>Centre for Learning Sciences and Technologies</i>	
	<i>Faculteiten</i>	
	<i>Ruud de Moor Centrum</i>	
	<i>Onderzoekskenngetallen</i>	
5	Maatschappelijke dienstverlening	25
	<i>Leraren</i>	
	<i>Wikiwijs</i>	
	<i>Open educational resources</i>	
	<i>Academic Experience</i>	
	<i>Duurzaamheid</i>	
	<i>Convenant NOC*NSF</i>	

6	Zakelijke dienstverlening <i>Business Development Group Centre for Learning Sciences and Technologies Trainingscentrum LEX BV</i>	29
7	Bestrijding lerarentekort <i>Ruud de Moor Centrum</i>	31
8	Internationalisering	33
9	Personeel <i>Organisatie Arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden Mobiliteit</i>	35
10	Informatie- en communicatietechnologie	37
11	Raad van toezicht <i>Bijeenkomsten Onderwerpen Samenstelling</i>	39
	Bijlage 1 Nieuwe, gereviseerde en gratis cursussen	40
	Bijlage 2 Personalia	42
	Bijlage 3 Kengetallen	44
	Jaarrekening 2009	47

1

h o o f d s t u k e e n

Inleiding

In 2009 bestaat de Open Universiteit in Nederland en Vlaanderen een kwart eeuw. In 1984 start de Open Universiteit met open, hoger afstandsonderwijs om mensen een tweede kans te bieden. Daarna ontwikkelt de instelling zich tot een universiteit waar iedereen een leven lang open en flexibel kan leren. De Open Universiteit is dus al vijftwintig jaar lang een universiteit met een geheel eigen karakter en een maatschappelijk relevante missie. Dit bijzondere lustrum wordt het hele jaar gevierd.

Opening academisch jaar

Op 24 en 25 juni opent de instelling haar academisch jaar. Non Stop Open! is het devies. Collegevoorzitter drs. Theo Bovens bezoekt in 36 uren 25 plaatsen in Nederland en Vlaanderen, waar hij telkens samen met een student zijn of haar academisch jaar opent. In zijn toespraak kijkt de collegevoorzitter terug op de Open Universiteit in de afgelopen 25 jaar en hij beklemtoont onder meer het belang van leven-lang-leren. De opening van het academisch jaar is voor het publiek te volgen via de weblog van de collegevoorzitter, Twitter en de website van de Open Universiteit.

Dies natalis

De dies natalis wordt op 25 september gevierd in Heerlen en op 4 december in Brussel. Beide plechtigheden staan in het teken van leven-lang-leren en het vijftwintigjarig bestaan van de Open Universiteit, en er worden eredoctoraten uitgereikt.

In Heerlen verzorgen rector magnificus prof. dr. ir. Fred Mulder en student Theo Lutkie gezamenlijk de openingstoespraak. Prof. dr. Frans Leijnse spreekt een rede uit, getiteld 'Leven: leren en laten leren' en dr. Kathleen Schlusmans presenteert het lustrumboek 'Een leven lang eigenwijs studeren. Het onderwijs van de Open Universiteit Nederland'. Prof. dr. Alexander Rinnooy Kan krijgt een eredoctoraat voor zijn baanbrekende ideeën en inzet voor het onderwijs. Prof. dr. Gerd Gigerenzer wordt geëerd met een eredoctoraat vanwege de impact die zijn ideeën over besluitvorming hebben op verschillende wetenschapsgebieden en omdat hij zijn wetenschappelijke denkbeelden toegankelijk maakt voor een breed publiek.

De openingstoespraak tijdens de dies natalis in Brussel wordt verzorgd door rector magnificus prof. dr. ir. Fred Mulder en student Bert Verleysen. Diesredenaar is prof. Dirk van Damme, directeur van het Centre for Educational Research and Innovation van de OECD. Pascal Smet, Vlaams Minister van Onderwijs, houdt tijdens deze plechtigheid een toespraak. Geert van Istendael ontvangt een eredoctoraat omdat hij een maatschappelijk betrokken cultuurdrager is.

Aan prof. Brenda Gourley, oud-'vice chancellor' van de Britse Open Universiteit, wordt een eredoctoraat uitgereikt vanwege haar strategische denkkraft, inspirerend en volhardend leiderschap, engagement en persoonlijke missie.

Missie en doelen

In 2009 werkt de Open Universiteit verder aan haar ambities op het terrein van leven-lang-leren, specifiek gericht op het gebied van onderwijs, onderzoek, maatschappelijke dienstverlening, kennis valoriseren en samenwerking. Vanzelfsprekend behoren daartoe ook activiteiten die voortvloeien uit de drie wettelijke taken van de Open Universiteit: open hoger afstandsonderwijs aanbieden, bijdragen aan de innovatie van het Nederlandse hoger onderwijs en aan de bestrijding van het lerarentekort. De instelling streeft naar nog meer stabiliteit en wil haar continuïteit als zelfstandige universiteit met een eigen, specifieke missie waarborgen. Die missie luidt als volgt: 'De Open Universiteit ontwikkelt, verzorgt en bevordert, samenwerkend in netwerken en allianties, hoogwaardig en innovatief hoger afstandsonderwijs. Als dé universiteit voor leven-lang-leren stelt zij centraal de uiteenlopende leerbehoeften van mensen in hun levensloop én de noodzaak tot aanzienlijke verhoging van het kennisniveau in de samenleving.'

Financiën

Risicoparagraaf

In de risicoparagraaf bij de begroting 2009 is aangegeven dat zowel bij de inkomsten als bij de kosten conservatief is begroot. Deze conservatieve benadering heeft samen met incidentele per saldo positieve posten het resultaat in positieve zin beïnvloed.

Risicomangement

Het risicomangement is qua verantwoordelijkheid belegd bij de controller. De laatste jaren is het instrumentarium ter ondersteuning van de planning en control-cyclus sterk verbeterd. Dit traject zal in overleg met het management verder worden geoptimaliseerd en geïntensiveerd.

Toekomstbeeld

De begroting 2010 is ook conservatief opgesteld en sluit met name door incidentele extra inkomsten in 2010 met een positief resultaat van 2,3 miljoen euro. Ten tijde van de opmaak van de jaarrekening wordt door onder andere een stringente kostenbeleid een substantieel positiever resultaat verwacht. Het positieve resultaat 2010 wordt 'gereserveerd' ter tijdelijke compensatie van vanaf 2011 wegvallende (diploma)inkomsten. Voor een structurele compensatie worden nieuwe plannen ontwikkeld.

Helderheid

Deelname eigen personeel aan opleidingen: 12 medewerkers staan in 2009 ingeschreven.

Aanwending Rijksbijdrage voor private activiteiten

De Open Universiteit heeft in 2009 een beperkt bedrag aangewend voor uitvoering van private activiteiten van haar deelnemingen. Eind 2009 is in dit kader, splitsing financiering privaat/publiek, een holdingstructuur opgezet om deze private activiteiten separaat te gaan financieren.

Uitbesteding (delen van) CROHO-geregistreerde opleidingen

De Open Universiteit besteedt in 2009 geen (delen van) geregistreerde opleidingen uit aan private organisaties en andere instellingen.

Maatwerktrajecten voor bedrijven of organisaties

De Open Universiteit organiseert in 2009 geen maatwerktrajecten voor bedrijven of organisaties voor zover het regulier bekostigde studenten betreft.

Financiële analyse

Baten

Ten opzichte van de begroting zijn de Rijksbijdrage en de overige overheidsbijdragen met 919.000 euro toegenomen; bij de overige inkomsten is sprake van een toename van 1.067.000 euro.

De hogere inkomsten voor wat betreft overige overheidsbijdragen kunnen in belangrijke mate worden toegeschreven aan de hogere inkomsten voor het project Wikwijs ad 404.000 euro. De cursusgelden zijn 790.000 euro lager uitgevallen dan was begroot. Per saldo zijn de opbrengsten ten opzichte van de begroting 1.169.000 euro hoger uitgevallen.

Lasten

De lasten ten opzichte van de begroting stegen minimaal; 65.000 euro. De belangrijkste fluctuaties zijn toe te rekenen aan de personeelslasten en de overige materiële lasten. Ten opzichte van de begroting stijgen de personeelslasten, door stijging van het gemiddeld aantal werknemers, dotatie aan voorzieningen en inhuur

derden met 3.689.000 euro. De inhuur derden stijgt direct als gevolg van het genereren van meer overige opbrengsten. Onder andere door het stringentere kostenbeleid in de vorm van een bestedingenstop zijn de materiële lasten lager uitgevallen; 3.153.000 euro.

Financiële baten en lasten

Deze opbrengsten zijn ten opzichte van de begroting lager uitgevallen als gevolg van de minder beschikbare middelen primo 2009 en daling van het rentepercentage op de kapitaalmarkt.

Wikiwijs

In het verslagjaar geeft het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan de Open Universiteit en Kennisnet de opdracht Wikiwijs te realiseren. Meer informatie hierover staat in hoofdstuk 5.

Hoger beroepsonderwijs

Oorspronkelijk behoorde hoger onderwijs ook tot de missie van de Open Universiteit. De instelling gaat ook deze markt bedienen omdat er veel vraag is naar hoger onderwijs. In de Netwerk Open Hogeschool ontwikkelen faculteiten samen met hogescholen open hoger beroepsonderwijs dat geen formele eisen stelt aan vooropleiding. Zodoende kunnen mensen die een baan hebben of zoeken via een tweede leerweg in deeltijd werken aan hun kwalificaties en de arbeidsmarkt kan dus op termijn beschikken over meer hoger opgeleiden. Gedurende het verslagjaar worden binnen de Netwerk Open Hogeschool twee opleidingen ontwikkeld, namelijk Informatica en Bedrijfskunde.

De opleiding HBO-Rechten, ontwikkeld in samenwerking met de Juridische Hogeschool Avans-Fontys, is nagenoeg gereed voor exploitatie.

Open educational resources

In het verslagjaar vormen 'open educational resources' opnieuw een bijzonder belangrijk speerpunt. Meer informatie staat in hoofdstuk 5.

Regionale betrokkenheid

De Open Universiteit breidt in het verslagjaar haar samenwerking uit met organisaties in de omgeving van haar hoofdvestiging en studiecentra. Het gaat onder andere om Xperience Parkstad, een samenwerkingsverband met de Hogeschool Zuyd, het Arcus College en de Stichting Voortgezet Onderwijs Parkstad Limburg. De partners willen van hun locaties in Heerlen één campus maken, waar studenten excellent en innovatief onderwijs krijgen. De samenwerking met organisaties in de omgeving van de studiecentra betreft onder meer het

Pré University College in Groningen; in Zeeland wordt een gezamenlijk onderwijsaanbod ontwikkeld.

Samenwerking

Structurele samenwerking met nationale en internationale partners is in het verslagjaar opnieuw een belangrijk aandachtspunt. De instelling werkt daarom ook in 2009 aan de opbouw van nieuwe relaties en uitbouw van bestaande samenwerkingsverbanden voor onderwijs, onderzoek en innovatie. Waar mogelijk krijgt samenwerking vorm in een partnership of strategische alliantie. Met hogescholen en universiteiten in en buiten Nederland werkt de instelling samen op het gebied van onderwijs, onderwijsinnovatie en onderzoek.

Vooruitblik

Medio 2010 zal de Open Universiteit haar instellingsplan voor de jaren 2011 – 2015 presenteren. In 2010 vindt eveneens een evaluatie plaats van de prestaties van het Ruud de Moor Centrum in de afgelopen jaren. Daarna volgt besluitvorming door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over continuering van het takenpakket.

De Open Universiteit ontwikkelt in 2010 nieuwe wetenschappelijke opleidingen zoals Software engineering en Informatiekunde.

2

h o o f d s t u k t w e e

Onderwijs en studenten

De Open Universiteit heeft zes faculteiten en het CELSTEC Education and Training Institute die in totaal zes bacheloropleidingen en acht masteropleidingen aanbieden. Studenten kunnen zich ook inschrijven voor een of meer cursussen die deel uitmaken van de opleidingen. De faculteiten verzorgen eveneens Open bachelorprogramma's. Hiernaast heeft de Open Universiteit veel korte programma's in haar aanbod. Een deel daarvan verzorgt de instelling in samenwerking met Nederlandse hogescholen.

Werving

De Open Universiteit voert een actief wervingsbeleid dat gericht is op mensen vanaf achttien jaar die passen bij haar doelgroep. Gedurende het hele jaar werft de instelling nieuwe studenten tijdens landelijke campagnes, doelgroepcampagnes en productgerichte campagnes. In het verslagjaar wordt digitale werving fors uitgebreid met middelen die meer aansluiten bij de nieuwe media.

Aanbod

Het onderwijs van de Open Universiteit is open, flexibel, modulair en gedigitaliseerd in een e-learningaanpak. De instelling besteedt aandacht aan de verschillen in behoeften van doelgroepen. Van belang daarbij is optimalisering van de geaccrediteerde opleidingen, verhoging van het studierendement en een efficiëntere begeleiding en toetsing. Het aanbod van de Open Universiteit bestaat in 2009 uit geaccrediteerde bacheloropleidingen en masteropleidingen, Open bacheloropleidingen, opleidingen met meer begeleiding en 'pacing', en open onderwijs. Begeleiding, toetsing, voorlichting en advisering vinden waar mogelijk online plaats. De student staat in het verslagjaar steeds meer centraal in onderwijs en dienstverlening. Daartoe wordt het project Student meer centraal in 2009 voortgezet. In het voorjaar starten negen deelprojecten. Het deelproject Follow up wordt in 2009 afgerond, de overige acht worden in 2010 voltooid.

Hoge scores in Nationale Studenten Enquête

In het verslagjaar behaalt de Open Universiteit wederom hoge scores in de Nationale Studenten Enquête en de mede daarop gebaseerde Keuzegidsen voor het hoger onderwijs. Evenals in de vier voorafgaande jaren verwerft de instelling de tweede plaats op de algemene ranglijst van Nederlandse universiteiten. Vijf van de zes bacheloropleidingen staan op de eerste plaats, namelijk Psychologie, Rechtsgeleerdheid, Informatica, Milieu-

natuurwetenschappen en Bedrijfskunde. Een goede score is er ook voor de bacheloropleiding Algemene cultuurwetenschappen. De masteropleidingen Algemene cultuurwetenschappen en Psychologie komen naar voren als beste Nederlandse universitaire masteropleiding in deze studierichtingen.

Kwaliteitszorg

Om de tevredenheid van klanten en hun mening over de kwaliteit van het onderwijs te peilen, voert de Open Universiteit ook in 2009 twee keer de online-enquête Studentinzicht uit. In het verslagjaar raadpleegt de instelling in totaal bijna twee en een half duizend informatieaanvragers, nieuwe studenten, ervaren studenten en studenten die uitstromen. De resultaten gebruikt de instelling om haar beleid te evalueren en te verbeteren, en als basis voor nieuw beleid. Hiernaast kent de instelling het Signalerend Evaluatie Instrument. Dit is een enquête met onder meer vragen over de kwaliteit van een cursus, de studielast en de begeleiding.

Nieuwe en vernieuwde opleidingen

De faculteit Cultuurwetenschappen breidt het aantal zomerscholen uit tot vier. In 2009 start de Open bacheloropleiding Algemene cultuurwetenschappen, een combinatie van algemene cultuurwetenschappen en wetenschappelijke opleidingen van de Open Universiteit of een andere universiteit. In samenwerking met de faculteiten Managementwetenschappen en Rechtswetenschappen biedt deze faculteit ook een beleidsvariant aan.

De faculteit Informatica onderneemt in het verslagjaar stappen om nieuwe opleidingen op de markt te brengen. Binnen de masteropleiding Computer Science werkt de faculteit aan verbetering van het afstudeerproces. Verder werkt Informatica in 2009 aan een curriculumwijziging die in 2010 wordt ingevoerd.

De faculteit Managementwetenschappen voert voor enkele onderdelen van de masteropleiding begeleidde varianten in, en onderzoekt het effect daarvan op studierendement en studieduur.

De faculteit Natuurwetenschappen werkt ook in 2009 aan vernieuwing van haar bacheloropleiding en masteropleiding.

De faculteit Psychologie heeft in het verslagjaar een derde variant ingevoerd in de masteropleiding Psychology, namelijk Klinische Psychologie.

De faculteit Rechtswetenschappen versterkt in haar opleiding de verbinding met facultair onderzoek. Het CELSTEC Education and Training Institute start in het verslagjaar een traject om in zijn cursussen de academische vorming te versterken.

Samenwerking

Samen met de faculteiten Geesteswetenschappen van andere Nederlandse universiteiten verwerft de faculteit Cultuurwetenschappen extra fondsen om knelpunten in het onderwijs aan te pakken. De faculteit intensificeert haar samenwerking met de Faculteit der Letteren van de Radboud Universiteit Nijmegen. In 2009 start de gezamenlijke ontwikkeling van de cursus Een cultuurgeschiedenis van de Oudheid. Cultuurwetenschappen continueert haar contacten met de Faculteit der Historische en Kunstwetenschappen van de Erasmus Universiteit Rotterdam, de Nederlandse Defensie Academie en NHTV internationaal hoger onderwijs Breda.

De faculteit Informatica werkt met de Universiteit Utrecht aan cursusmateriaal over softwarearchitectuur en kunstmatige intelligentie. Met de Universiteit van Amsterdam maakt Informatica een cursus Software Evolution. Samen met de Radboud Universiteit Nijmegen wordt een cursus Software Verification and Validation ontwikkeld. De samenwerking met de Universiteit van Tilburg betreft afstudeerbegeleiding en ontwikkeling van cursusmateriaal over 'artificial intelligence for games'.

De faculteit Managementwetenschappen stopt de samenwerking met de Maastricht School of Management voor de opleiding Global Distance MBA, omdat er onvoldoende belangstelling is voor deze opleiding.

In het verslagjaar ontwikkelt Natuurwetenschappen samen met het Ruud de Moor Centrum kennisbanken voor scheikunde, biologie en natuurkunde. De kennisbank voor natuurkunde is gemaakt in samenwerking met de Technische Universiteit Eindhoven. Met adviesbureau Ecofys en de Universiteit Utrecht verzorgt de faculteit de cursus Energy Analysis.

De faculteit Rechtswetenschappen werkt met de Universiteit Utrecht en de Juridische Hogeschool Avans-Fontys aan Schakelzone Recht. Dat is een algemeen schakelprogramma voor rechtenstudenten van hogere beroepsopleidingen die willen doorstromen naar een universitaire masteropleiding. De faculteit participeert verder in het Amsterdam Centre for Insurance Studies van de Universiteit van Amsterdam en de Stichting RechtenOnline.

Het CELSTEC Education and Training Institute continueert in het verslagjaar de samenwerking met Fontys Hogescholen, de KPC Groep en het Koning Willem I College. Verder start in het verslagjaar een project van Het Platform Beroepsonderwijs, gericht op doorlopende leerlijnen voor docenten van regionale opleidingscentra. Met Iselinge Hogeschool is een aanbod ontwikkeld voor excellente pabo-studenten die zich al tijdens hun studie willen verdiepen in academische vaardigheden. Najaar 2009 starten zeventien eerstejaarsstudenten.

Innovatie

In 2009 continueert de Open Universiteit het Instellingsbreed Programma Onderwijs. Daarin werken meer dan tweehonderd medewerkers van faculteiten en andere organisatieonderdelen aan kwaliteitsverbetering en innovatie van het onderwijs. Het Instellingsbreed Programma Onderwijs omvat vijf programmalijnen. Binnen de programmalijn Elektronische leeromgeving wordt erop toegezien dat de implementatie van Studienet voldoet aan basale kwaliteitscriteria. Daarnaast is een aantal pilots uitgevoerd voor nieuwe onderwijsdiensten, 'ratings', Google Docs, Google Calendar en e-readers. De programmalijn Begeleiding is gericht op synchrone onlinebegeleiding in een virtuele klas. In 2009 gaat de aandacht uit naar verdere implementatie van deze begeleiding. Activiteiten binnen de programmalijn Toetsing leiden in het verslagjaar tot de start van grootschalige invoering van computergebaseerd toetsen. Binnen de programmalijn Kwaliteitszorg is een systematiek voor bepaling van cursusrendement tot stand gekomen. Bovendien zijn studenten geëngquêteerd, de Basiskwalificatie Onderwijs is verder geïmplementeerd en er wordt vooruitgang geboekt met verbetering van het Signalerend Evaluatie Instrument voor evaluatie van cursussen. In de programmalijn Materiaalontwikkeling zijn opnieuw activiteiten ontplooid die leiden tot toename van ontwikkeling, opslag en beheer van multimedia, en stijging van flexibel uitleverbare digitale onderwijsmaterialen. Verder zijn in 2009 modellen voor digitale werkboeken ontworpen en een prototype van een portaal voor docenten met informatie over, en richtlijnen voor de ontwikkeling van digitale werkboeken.

Het Instellingsbreed Programma Onderwijs krijgt in 2010 een vervolg.

De faculteit Cultuurwetenschappen start een omvangrijk programma, zodat zij het grootste deel van de tentamens online kan afnemen. Stafleden van Cultuurwetenschappen zijn nauw betrokken bij totstandkoming van de elektronische studietoetscoach.

Cultuurwetenschappen ontwerpt ook een multimediaal programma voor academische vaardigheden.

Voor een aantal cursussen heeft de faculteit Informatica ook in 2009 onlinebegeleiding gestart of uitgebreid. Het online-evaluatiesysteem heeft de faculteit verder ontwikkeld. Er worden eveneens online-wiskundecursussen gemaakt voor studenten die hun voorkennis op peil willen brengen, en instrumenten voor geautomatiseerde feedback.

De faculteit Managementwetenschappen breidt het bachelormentoraat uit. In het verslagjaar richt deze faculteit haar aandacht ook op verdere ontwikkeling en professionalisering van de opleidingsconsulenten.

De faculteit Natuurwetenschappen besteedt in 2009

aandacht aan verdere invoering van de virtuele klas. De faculteit Psychologie werkt in 2009 verder aan ontwikkeling van nieuwe onderzoeksmodulen voor het virtueel laboratorium.

De faculteit Rechtswetenschappen vordert in 2009 met digitalisering van haar onderwijs. Rechtswetenschappen besteedt in het verslagjaar ook aandacht aan de overgang naar online tentamineren. Asynchrone, audiovisuele kennisoverdracht is verder verstrekt.

Internationalisering

De faculteit Cultuurwetenschappen neemt in 2009 deel aan twee programma's van de European Association of Distance Teaching Universities. Binnen European Portal for International Courses and Services wordt een website gemaakt waar studenten zich kunnen inschrijven voor cursussen van Europese universiteiten en tentamens kunnen afleggen. Het programma Innovative OER in European Higher Education is gericht op 'open educational resources'.

De faculteit Informatica, de Universitat Oberta de Catalunya, de Universitetet i Agder en het Free Knowledge Institute werken in het verslagjaar opnieuw aan ontwikkeling van de Free Technology Academy. Dat is een internationaal onderwijsprogramma over vrije software en open standaarden en het zal in 2010 in verschillende landen worden aangeboden.

De faculteit Managementwetenschappen werkt samen met partners uit Slovenië, Tsjechië en Finland in het project More Virtual Mobility van de European Association of Distance Teaching Universities. In 2009 is de implementatie in volle gang en met genoemde partners wordt een vervolgproject aangevraagd.

De faculteit Natuurwetenschappen verzorgt in het verslagjaar met universiteiten uit tien landen het European Virtual Seminar on Sustainable Development. Met de School of Business and Economics van de Universiteit Maastricht en Adviesbureau Ecofys ontwerpt de faculteit de korte postgraduate-opleiding Energy Academy. Verder participeert de faculteit in internationale projecten en zij is actief in het grensoverschrijdend energieplatform Energy Hills en de Task Force on Sustainable Development van de European Association of Distance Teaching Universities.

De faculteit Rechtswetenschappen organiseert ook in 2009 een Summerschool Law, samen met de FernUniversität en de Universidad Nacional de Educación a Distancia. Een aantal medewerkers is in het verslagjaar opnieuw internationaal actief als adviseur of onderzoeker, onder andere voor de Raad van Europa.

Maatwerk

De faculteit Informatica verzorgt in het verslagjaar wederom onderwijs voor de Voorziening tot samenwerking Politie Nederland. In samenwerking met de faculteit Managementwetenschappen verzorgt Informatica voor medewerkers de masteropleiding Business Process Management & IT.

Ook in 2009 verzorgt de faculteit Managementwetenschappen doorstroommasters, de postnitiële masteropleiding Financial Controller en het MBA Projectmanagement.

De faculteit Rechtswetenschappen levert aan de Nederlandse Politieacademie een Inleiding strafrecht en aan de Hogeschool Utrecht een Inleiding privaatrecht. Met de Algemene Inspectiedienst is een overeenkomst gesloten voor revisie van onderwijsmateriaal en ondersteuning van het onderwijs in zijn backoffice. Aan NOC*NSF geeft de faculteit in 2009 juridisch advies en aan de Belastingdienst levert zij materiaal over faillissementsrecht.

Vorbereidingscursussen en voortentamens

Ook in 2009 worden landelijke voortentamens georganiseerd voor vwo'ers die door een ontoereikend profiel niet voldoen aan de toelatingseisen van een hogeschool of universiteit. De voortentamens betreffen de vakken wiskunde, natuurkunde, scheikunde en biologie. Tijdens het studiejaar 2008-2009 zijn 1.122 tentamens afgenomen. In het verlengde hiervan maken de faculteiten Informatica en Natuurwetenschappen in 2009 voorbereidingscursussen voor de genoemde vier vakken. Gedurende het verslagjaar volgen 150 studenten een voorbereidingscursus, waarvan tachtig procent geslaagd is voor het voortentamen. Het secretariaat van de Centrale Commissies Voortentamen is ook in 2009 ondergebracht bij de Open Universiteit.

Commissie voor de examens

Het beleid voor tentaminering van studenten met een functiebeperking heeft verder vorm gekregen. Eind 2009 krijgt een nieuwe regeling voor geheimhouding van tentamens haar beslag. De Regeling voor de Open bacheloropleidingen is in het verslagjaar door de Commissie vastgesteld.

Resultaten

Studenten en modulenaftzet

In 2009 begroet de instelling 5.723 nieuwe studenten. Gedurende het verslagjaar hebben 26.182 studenten de beschikking over inschrijvingsrechten.

In het verslagjaar behoren 9.326 studenten (35 procent) tot de categorie tweedekansstudent. Dat is iemand die niet eerder een hogere beroepsopleiding of wetenschappelijke opleiding voltooid heeft. Studenten aan Belgische studiecetra worden hierbij buiten beschouwing gelaten.

De modulenaftzet, het aantal verkochte modulen, is in 2009 1,4 procent hoger dan in 2008.

	2009	2008
totaal aantal modulen	46.496	45.855
faculteit Cultuurwetenschappen	5.870	5.447
faculteit Informatica	2.990	2.945
faculteit Managementwetenschappen	10.739	10.691
faculteit Natuurwetenschappen	1.730	1.877
faculteit Psychologie	14.993	14.889
faculteit Rechtswetenschappen	9.085	9.197
CELSTEC Education and Training Institute	1.089	809

Diploma's*

In 2009 reikt de Open Universiteit 995 diploma's uit: 562 wo-diploma's en 433 propedeusediploma's.

	2009	2008
wo-diploma's		
totaal	562	490
tweedekansstudenten	180	162
propedeusediploma's		
totaal	433	471
tweedekansstudenten	149	160

*Getuigschriften in wettelijke zin (Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

In 2009 worden 266 bachelordiploma's en 296 masterdiploma's uitgereikt.

	propedeuse- diploma's	diploma's bacheloropleidingen	diploma's masteropleidingen
faculteit Cultuurwetenschappen	92	37	23
faculteit Informatica	25	17	3
faculteit Managementwetenschappen	9	23	124
faculteit Natuurwetenschappen	25	14*	9
faculteit Psychologie	155	117	80
faculteit Rechtswetenschappen	127	58	51**
CELSTEC Education and Training Institute	-	-	6
totaal	433	266	296

*Inclusief één vrij wo-diploma

**Inclusief twee vrij wo-diploma's

De Open Universiteit reikt in het verslagjaar propedeusediploma's uit aan 149 tweedekansstudenten. Bachelordiploma's worden in 2009 uitgereikt aan 108 tweedekansstudenten. Masterdiploma's overhandigt de instelling in 2009 aan 72 tweedekansstudenten.

	propedeuse- diploma's	diploma's bacheloropleidingen	diploma's masteropleidingen
faculteit Cultuurwetenschappen	29	16	8
faculteit Informatica	6	5	1
faculteit Managementwetenschappen	6	12	10
faculteit Natuurwetenschappen	5	1	2
faculteit Psychologie	47	47	29
faculteit Rechtswetenschappen	56	27	22*
totaal	149	108	72

*Inclusief één vrij wo-diploma

Studenten

Voorlichting en advisering

Veel relevante informatie voor studenten en belangstellenden is ook in 2009 opgenomen in de elektronische kennisbank van de afdeling Service en informatie, frontoffice voor studenten en belangstellenden, zodat zij op talrijke vragen snel een adequaat antwoord kunnen vinden. In 2009 bezoeken 71.544 mensen die kennisbank. De afdeling Service en informatie ontvangt in het verslagjaar 40.503 keer een mail, er zijn 31.505 inkomende telefoongesprekken en 24.999 uitgaande telefoongesprekken.

Op de website Studiecoach vinden studenten veel advies en suggesties over diverse onderwerpen, waarmee zij hun studievoordelen kunnen verbeteren. Eind 2009 ontvangt de Open Universiteit voor deze website het MEDEA Insigne tijdens de uitreiking van de MEDEA Award op Online Educa Berlin.

Verder kunnen studenten met de digitale studieplanner hun studie op een overzichtelijke manier indelen.

Om studenten wegwijs te maken in de tentaminering van de Open Universiteit, organiseert zij in 2009 wederom multiplechoicetentamentrainingen. Die voldoen aan een behoefte en worden ook in 2010 aangeboden.

Studiecentra

In de studiecentra vinden in het verslagjaar weer diverse vormen van tentaminering plaats. De studiecentra zijn in het verslagjaar eveneens een ontmoetingsplaats voor studenten, studiegroepen en studentenverenigingen. Studiecentra hebben in 2009 ook een belangrijke taak in regionale voorlichting.

In 2009 is gestart met een heroriëntatie op studiecentra, omdat de Open Universiteit die centra een nieuwe richting wil geven. Uitgangspunt is dat de instelling de vraag van studenten op maat en flexibel beantwoordt. De studiecentra hebben in de plaats waar zij gevestigd zijn eveneens een actieve rol in de werving van studenten. Regionale relatiemanagers, een nieuwe functie in studiecentra, starten in het verslagjaar met actieve ontsluiting van de bedrijfsmarkt.

Vlaanderen

Om Vlaamse studenten de gelegenheid te geven een studie op afstand te volgen, werkt de instelling in het verslagjaar opnieuw samen met de Vlaamse overheid. De Vlaamse universiteiten zijn verantwoordelijk voor de exploitatie van het onderwijs. In Vlaanderen zijn er zes studiecentra en het gehele onderwijsaanbod van de Open Universiteit is beschikbaar voor Vlaamse studenten.

Voorzieningen voor studenten met een functiebeperking

Voor studenten die melden dat persoonlijke omstandigheden hun studie kunnen beïnvloeden, zorgt de Open Universiteit waar mogelijk voor aanpassingen. In 2009 staan 1.406 studenten ingeschreven bij wie de instelling rekening moet houden met persoonlijke omstandigheden. Het gaat dan bijvoorbeeld om een lichamelijke handicap, psychische problemen, een chronische ziekte of langdurige bedlegerigheid.

In 2009 doet de Open Universiteit de eerste ervaringen op met betere procedures, informatie en advies voor studenten met een functiebeperking. Nieuw is de mogelijkheid om een medisch adviseur in te schakelen, waardoor voorzieningen voor studenten zo adequaat mogelijk in te richten zijn.

Kortingsregeling

Wettelijk is vastgelegd dat de Open Universiteit uit eigen middelen een voorziening treft voor minder draagkrachtige studenten. De Kortingsregeling Cursusgeld Open Universiteit geeft een inkomensafhankelijke korting op de cursusprijs van tachtig of vijftig procent. Deze regeling geldt voor studenten die een diploma willen halen. In 2009 studeren er bij de Open Universiteit 555 studenten met een kortingsregeling, waaronder 300 tweedekansstudenten.

3

h o o f d s t u k d r i e

Onderwijsinnovatie

De Open Universiteit heeft als taak een bijdrage leveren aan de innovatie van het hoger onderwijs. De expertise daarvoor bevindt zich in het Centre for Learning Sciences and Technologies en in de faculteiten. De bijdrage aan de vernieuwing van het hoger onderwijs krijgt voor een deel eveneens vorm door deelname aan projecten van de Stichting SURF.

Centre for Learning Sciences and Technologies

Het Centre for Learning Sciences and Technologies continueert in 2009 zijn programma Learning Networks for Professionals. Ook het programma Learning Media wordt in het verslagjaar gecontinueerd. Centraal in dit programma staat de rol van digitale media voor leren en onderwijzen. Learning Media maakt in het verslagjaar een versnelde groei door, vanwege enkele extern gefinancierde projecten. In 2009 is gewerkt aan de ontwikkeling van onderzoeksscenario's en 'demonstrators' voor het laboratorium van het Centre for Learning Sciences and Technologies. Medewerkers van deze twee programma's participeren in de nationale School for Information and Knowledge Systems.

Stichting SURF

De Open Universiteit onderhoudt nauwe banden met de Stichting SURF en is betrokken bij diverse projecten van deze stichting. Het gaat onder meer om projecten die ressorteren onder het programma Nationaal Actieplan e-Learning, namelijk Skills Labs: hoogwaardige e-practica Water Management en de Netwerk Open Hogeschool Informatica. Verder ontvangt de faculteit Managementwetenschappen subsidie voor haar project Studiekeuzegesprekken met volwassen studenten. De instelling participeert ook in diverse bestuurlijke gremia van SURFfoundation, waaronder het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.

In het voorjaar van 2009 is het Centre for Learning Sciences and Technologies gastheer en organisator van de SURFacademy Spring School Mobiel Leren.

Europese projecten

De Open Universiteit participeert in 2009 wederom in projecten die subsidie ontvangen van de Europese Commissie. In het verslagjaar starten enkele nieuwe Europese projecten: STELLAR Network of Excellence, OpenScout en A Foresight on Learning, Innovation and Creativity: New ways to learn new skills for future jobs. De instelling is ook in 2009 partner in het Network of Excellence in Professional Learning.

Standaardisering

De Open Universiteit participeert in nationale en internationale organisaties voor standaardisering. In nauwe samenwerking met de Stichting SURF en het Joint Information Systems Committee werkt de instelling aan een leerpadspecificatie, een assessmentspecificatie en een service-connectorspecificatie. Ook het Europese project Interoperable Content for Performance in a Competency-driven Society houdt zich bezig met e-learningstandaarden.

Kennis verspreiden

De Open Universiteit besteedt in het verslagjaar veel aandacht aan verspreiding van kennis, onder andere door de organisatie van conferenties en workshops. Ook in 2009 nemen medewerkers deel aan vele wetenschappelijke bijeenkomsten, zij publiceren in wetenschappelijke tijdschriften en boeken, ronden open specificaties af, en leveren open-sourcesoftware op.

In het verslagjaar publiceert de Open Universiteit wederom elk kwartaal het tijdschrift 'OnderwijsInnovatie'. Dat bevat nieuws, interviews en achtergrondinformatie over innovaties en technologische ontwikkelingen in het Nederlandse en Vlaamse hoger onderwijs. In 2009 zijn er ruim 11.000 abonnees.

4

hoofdstuk vier

Onderzoek

De Open Universiteit focust in haar onderzoek op leven-lang-leren en op domeingericht onderzoek. In 2009 start de Open Universiteit met voorbereiding van een instellingsbrede Graduate School. Die zal een belangrijke rol spelen in de inrichting van de derde Bologna-cyclus en betreft met name buiten-promovendi. Naar verwachting gaat de Graduate School voor de zomer van 2010 van start.

Netherlands Laboratory for Lifelong Learning

Met het Netherlands Laboratory for Lifelong Learning heeft de Open Universiteit in Nederland een 'centre of excellence' dat in Europa uniek is. Het instituut verricht in 2009 onderzoek om kennis over leven-lang-leren te ontwikkelen en maakt die kennis toegankelijk voor andere organisaties en voor de Nederlandse kennis-samenleving. Naast het samenwerkingsverband met de Universitat Oberta de Catalunya is begin 2009 een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de University of Wollongong.

De inhoudelijke basis van dit instituut is het onderzoeksprogramma Responsiveness, Flexibility and Sustainability in Lifelong Learning. Faculteiten, het Centre for Learning Sciences and Technologies en het Ruud de Moor Centrum brengen in 2009 in toenemende mate hun onderzoek naar leven-lang-leren onder in het Netherlands Laboratory for Lifelong Learning. Het accent ligt op bundelen en faciliteren van onderzoek dat in de Open Universiteit plaatsvindt.

Centre for Learning Sciences and Technologies

In het programma Learning and Cognition wordt sinds najaar 2009 het onderzoeksprogramma Instructional Design: Design and Support for Expertise Development uitgevoerd. Dit programma is ondergebracht in de nationale onderzoeksschool Interuniversitair Centrum voor Onderwijskundig Onderzoek, waarvan de Open Universiteit penvoerder is. In 2009 wordt het criterium van drie wetenschappelijke publicaties per fulltime-equivalent, erkend door de onderzoeksschool, ruimschoots gehaald.

Bij het vierjarige project TENCompetence zijn dertien partners uit negen landen betrokken. De leiding van dit project is in handen van het Centre for Learning Sciences and Technologies. Er wordt een gestandaardiseerde, vrij beschikbare infrastructuur ontwikkeld voor leven-lang-leren en competentieontwikkeling.

Het Centre for Learning Sciences and Technologies participeert in het International Center for Learning

and Enhanced Performance Studies van Florida State University, in wetenschappelijke netwerken geïnitieerd door het Knowledge Media Research Center van de Universität Tübingen en in een wetenschappelijk netwerk van de Katholieke Universiteit Leuven.

Faculteiten

In de faculteit Cultuurwetenschappen is het onderzoek toegespitst op thema's die aansluiten bij de expertise van de wetenschappelijke staf, het onderwijs en het beleid van de Open Universiteit voor leven-lang-leren.

Onderzoek van de faculteit Informatica bevindt zich op het grensvlak van informatica en onderwijs. In het verslagjaar is daarvoor een beleidsplan ontwikkeld, dat de jaren 2010 – 2013 bestrijkt. Informatica werkt in het onderzoek zoveel mogelijk samen met zusterinstellingen. Het onderzoek van de faculteit Managementwetenschappen is geclusterd in het Research Centre on Accounting and Control Change, een samenwerkingsverband met de Faculteit der Managementwetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen. Het accent ligt op onderzoek naar 'supply chains' en 'interorganizational learning'.

In 2009 heeft de faculteit Natuurwetenschappen haar onderzoeksplan geheel vernieuwd. Ongeveer tachtig procent van de vaste wetenschappelijke staf verricht in 2009 onderzoek.

Onderzoek in de faculteit Psychologie is gericht op gezondheidspsychologie, sociale psychologie, klinische psychologie en leven-lang-leren in de professionele en persoonlijke ontwikkeling. De samenhang tussen de programmaonderdelen groeit en komt tot uiting in het onderzoeksprogramma The interaction between implicit and explicit strategies for behaviour.

In 2009 continueert de faculteit Rechtswetenschappen haar vakgebiedoverstijgende onderzoeksprogramma Kennis en verantwoordelijkheid in het recht.

Ruud de Moor Centrum

In overleg met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is in 2009 voor het eerst grootschalig en systematisch onderzoek gedaan naar de effecten van de vraaggestuurde projecten van dit centrum.

Onderzoekskengetallen

	inaugurele redes	dissertaties		wetenschappelijke publicaties	vakpublicaties	congresbijdragen/ overig
	<i>intern</i>	<i>intern</i>	<i>extern</i>			
faculteit Cultuurwetenschappen	-	-		8	22	98
faculteit Informatica	-	-	-	41	9	23
faculteit Managementwetenschappen	2	-	-	50	55	30
faculteit Natuurwetenschappen	-	-	-	35	7	20
faculteit Psychologie	-	-	3	72	16	59
faculteit Rechtswetenschappen	-	1	-	42	110	24
Centre for Learning Sciences and Technologies	1	7	-	143	22	169
Ruud de Moor Centrum	-	-	-	5	9	29
totaal	3	8	3	396	250	452

De publicaties staan op www.ou.nl/publicaties.

hoofdstuk vijf

Maatschappelijke dienstverlening

Als universiteit voor leven-lang-leren heeft de Open Universiteit een belangrijke maatschappelijke meerwaarde. De instelling draagt met tal van activiteiten bij aan leven-lang-leren. Maatschappelijke dienstverlening betreft eveneens bijdragen aan oplossing van het lerarentekort en uitvoering van het lerarenbeleid. Ook andere maatschappelijke vraagstukken gaat de Open Universiteit niet uit de weg. Zo heeft zij bij al haar activiteiten oog voor duurzaamheid.

Leraren

Het Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgevendend levert een maatschappelijke bijdrage aan bestrijding van het lerarentekort. De Taskforce Leraren draagt bij aan realisatie van het ministeriële lerarenbeleid. Gedurende het verslagjaar concentreert deze taskforce zich op kansrijke activiteiten. Zo is in en buiten de Open Universiteit verkend of het mogelijk is leraren basisonderwijs een hbo-master aan te bieden, waarin het accent ligt op afstandsonderwijs. Daarnaast gaat veel aandacht uit naar voorbereiding en uitwerking van een educatieve minor. Intensief overleg met de VSNU leidt ertoe dat de Open Universiteit ook specialisaties als Nederlands en Geschiedenis in haar bacheloropleiding Algemene cultuurwetenschappen mag inbrengen, mits het programma gecombineerd wordt met voldoende vakdidactiek en een stage.

In 2009 krijgen 123 leraren een lerarenbeurs voor scholing bij de Open Universiteit. Dat is 56 procent meer dan in 2008. Succes wordt geboekt in het overleg met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de zware voorwaarden waaraan leraren moeten voldoen als zij bij de Open Universiteit studeren. Er worden nu minder stringente eisen gesteld aan het aantal modules dat een leraar per jaar moet afronden om de beurs te behouden. Bovendien is de tijd waarin een leraar de studie moet voltooien verlengd met een jaar.

Wikiwijs

Samen met Kennisnet start de Open Universiteit in 2009 met de realisatie van Wikiwijs. Dat wordt een omvangrijke open lesmaterialenbank voor leraren en docenten in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs, beroeps- en hoger onderwijs. Voor hen zal Wikiwijs een dynamische plaats worden waar ze lesmaterialen kunnen vinden, gebruiken en delen, en verder kunnen ontwikkelen. Leraren en docenten kunnen op www.wikiwijs.nl ook hun kennis over open lesmaterialen met elkaar delen, hun ervaringen uitwisselen en zij kunnen er terecht voor professionele ondersteuning. Door al deze faciliteiten krijgen leraren en docenten meer mo-

gelijkheden om hun onderwijs in te richten en de kwaliteit daarvan te verbeteren. Overigens sluit Wikiwijs aan op reeds bestaande initiatieven van leraren en docenten om lesmaterialen beschikbaar te stellen op internet. In aanwezigheid van dr. Ronald Plasterk, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, wordt eind 2009 de proefversie officieel geïntroduceerd. Die omvat vooral lesmaterialen voor het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. Voor de uitbreiding en verdere ontwikkeling van Wikiwijs zullen ook ervaringen en ideeën van leraren en docenten worden gebruikt. Daarvoor is onder andere een gebruikersadviesgroep opgericht.

De verwachting is dat er meerdere jaren nodig zijn om voor de hele onderwijskolom een substantiële hoeveelheid leer materiaal open en digitaal beschikbaar te maken. Mede daarom wordt in 2010 een programmaplan opgesteld voor de jaren 2011 – 2015.

Open educational resources

In het verslagjaar verschijnen nieuwe gratis cursussen op www.opener.ou.nl. Bovendien continueert de Open Universiteit de reeks gratis cursussen op www.spinoza.ou.nl. Daar maakt de instelling het werk van topwetenschappers die een Spinozapremie hebben ontvangen toegankelijk voor een groot publiek. De cursussen worden samengesteld onder supervisie van de wetenschappers. In 2009 verschijnt de cursus Logica in actie, die gebaseerd is op het werk van prof. dr. Johan van Benthem. Een overzicht van de gratis cursussen staat in bijlage 1. Najaar 2009 start het project Strategie Open Educational Resources. Activiteiten van dat project moeten ertoe leiden dat de Open Universiteit voorloper wordt op het gebied van 'open educational resources'. Tevens wil de instelling spin in het web zijn als het om leven-lang-leren gaat en nieuwe doelgroepen aanspreken. Er wordt in 2009 en 2010 gestart met implementatie in een pilot Leren en Technologie en een pilot Informatica. Door die pilots krijgt de Open Universiteit informatie over instellingsbrede invoering.

Eind 2009 krijgt de Open Universiteit van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de opdracht een verkenningsstudie uit te voeren naar businessmodellen voor 'open educational resources'. Die verkenningsstudie moet voor 1 december 2010 afgerond zijn.

Academic Experience

Vanaf de start in 2006 hebben 384 jongeren een academische cursus van de Open Universiteit bestudeerd. Het grootste deel van deze jongeren is afkomstig uit

de bovenbouw van het vwo en gebruikt deze studie-ervaring om de keuze voor een vervolgopleiding te onderbouwen. In het verslagjaar zijn er 25 scholen die hun leerlingen de kans bieden om deze ervaring op te doen en twee instituten voor hoogbegaafdheid adviseren hun cliënten het studiemateriaal van de Open Universiteit. De instelling zal Academic Experience komende jaren verder uitbouwen en samen met scholen bekijken of de studiestof ingepast kan worden in klassikale studieprogramma's.

Duurzaamheid

De Open Universiteit speelt als instelling voor hoger onderwijs een rol in het maatschappelijk debat over duurzame ontwikkeling. Daartoe ondersteunt zij het Regional Centre of Expertise on Education for Sustainable Development Rhine-Meuse, dat opgericht is door de Hogeschool Zuyd en de Open Universiteit. UNESCO heeft in 2009 aan de Open Universiteit de vierjarige UNESCO-leerstoel Knowledge Transfer for Sustainable Development Supported by ICT toegewezen. Er wordt nauw samengewerkt met de Nederlandse Nationale UNESCO Commissie. Leerstoelhouder is prof. dr. Rietje van Dam-Mieras, hoogleraar bij de faculteit Natuurwetenschappen. In 2010 wordt het programma van deze leerstoel vastgesteld.

Convenant NOC*NSF

De Open Universiteit en NOC*NSF hebben in 2006 een convenant gesloten, waardoor topsporters gratis kunnen studeren bij de Open Universiteit. Voorwaarde voor toelating is dat ze een A-status, B-status of HP-status hebben en dat NOC*NSF een positief advies krijgt van de topsportadviseurs van Randstad. Eind 2009 is dit convenant vernieuwd en daardoor ook van toepassing op topsporters met de status Internationaal Talent. In het verslagjaar zijn zestien topsporters tot de regeling toegelaten. Het aantal studiecoaches van de instelling is eind 2009 uitgebreid tot vijftien, zodat er in alle studiecentra een studiecoach beschikbaar is. Gedurende de afgelopen jaren zijn in totaal 68 topsporters toegelaten tot de regeling.

6

h o o f d s t u k z e s

Open hoger
afstandsonderwijs

Onderwijsinnovatie

Onderzoek
ontwikkeling

Zakelijke dienstverlening

De zakelijke diensten worden met name verleend door de Business Development Group, het Trainingscentrum LEX BV en het Centre for Learning Sciences and Technologies. Eind 2009 wordt de OU Holding BV opgericht. Deze vennootschap zal de ontwikkeling en uitvoering van activiteiten gaan ondersteunen die niet behoren tot de kerntaken van de Open Universiteit, maar wel een rechtstreeks verband hebben met haar taken en doelen.

Business Development Group

De Business Development Group ontwikkelt en exploiteert nieuwe diensten voor werken en leren. Voorop staat inkomsten genereren door (her)gebruik van kennis en expertise die in de Open Universiteit aanwezig is. Met Fontys Hogescholen is gewerkt aan één EVC-centrum voor het hoger onderwijs. Dat is door verze-keraar Univé-VGZ-IZA-Trias gecontracteerd om werknemers van werk naar werk te begeleiden. Eveneens met Fontys Hogescholen ontwikkelt de Business Development Group een programma voor heroriëntatie op de arbeidsmarkt met behulp van een gecertificeerd Ervaringsdossier en een Ervaringscertificaat. Met verze-keraar Loyalis is een Loopbaanrotonde ontwikkeld en een Talentmanagementscan.

De Business Development Group participeert in projecten van de Zorgacademie Parkstad Limburg en in projecten van de Stichting Empower Limburg, en is actief in het project Leven Lang Leren Limburg. Namens de Open Universiteit wordt eveneens deelgenomen aan samenwerkingsverbanden van Zuid-Limburgse onderwijsinstellingen, waaronder de Onderwijsalliantie Parkstad Limburg.

Centre for Learning Sciences and Technologies

Het Centre for Learning Sciences and Technologies adviseert ook in 2009 instellingen over onderwijs-innovatie en verzorgt workshops, presentaties en vernieuwingstrajecten.

Trainingscentrum LEX BV

Dit centrum is een 100% dochter van de Open Universiteit. Het ontwerpt en faciliteert programma's voor bedrijven en instellingen, bijvoorbeeld over ondernemerschap, strategieontwikkeling, beleidsontwikkeling en cultuurverandering. Ook in 2009 groeit de vraag naar leerbelevissen. LEX verzorgt die in het verslagjaar voor tientallen ondernemers, bedrijven en instellingen, waaronder de Provincie Limburg en Avans Hogeschool. De cursus Directievoering wordt in het verslagjaar twee keer verzorgd voor in totaal achttien werknemers van De Smit Research & Development, Door reclamema-kers+, EBN-Veiligheidsdienst, Facet N, Goedlicht, Helder Werk, Hogeschool Zuyd, Kees van Leeuwen en Zonen Transport, Knoors Bouw, Open Universiteit, Ruwisch Koeltechniek, Stella Zuid, Voordehaak en Xelvin.

7

hoofdstuk zeven

Bestrijding lerarentekort

De derde wettelijke taak van de Open Universiteit is bijdragen aan de bestrijding van het lerarentekort. Dat doet zij door de professionalisering van beginnende en ervaren leraren te ondersteunen.

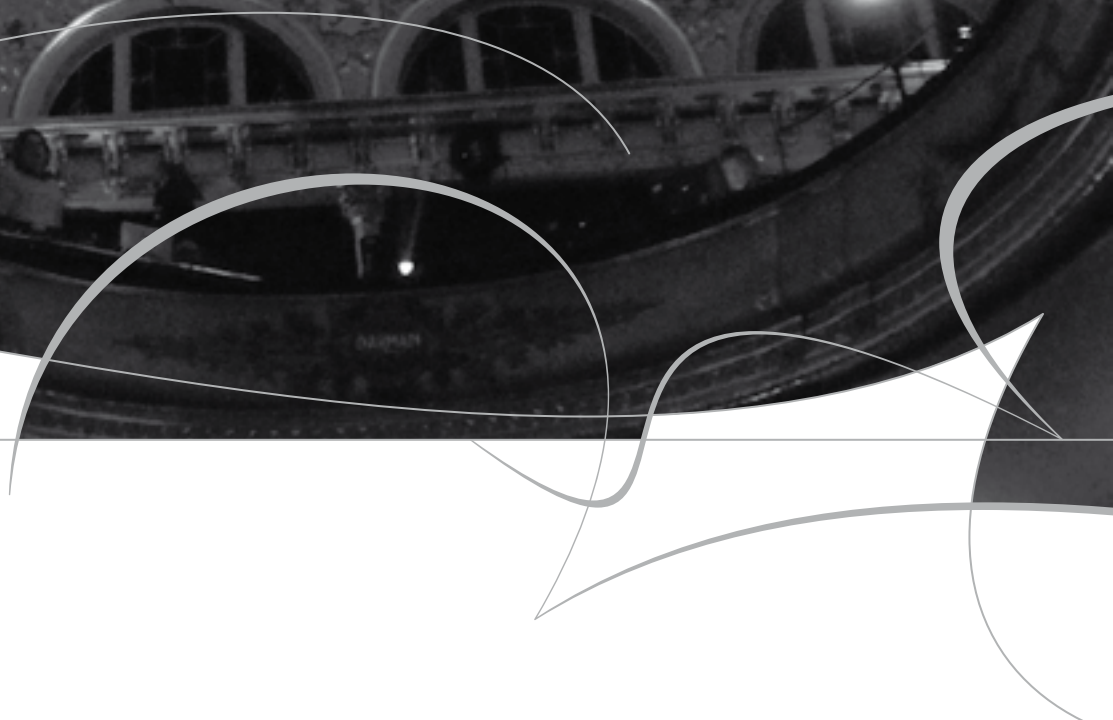
Ruud de Moor Centrum

De uitvoering van deze taak heeft de Open Universiteit ondergebracht bij het Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van onderwijsgeevenden. In het verslagjaar ontwikkelt dit centrum zich verder als kennis- en expertisecentrum voor online leren op de werkplek. Hiervoor zijn generieke instrumenten ontwikkeld en verder ontwikkeld, in samenwerking met andere organisaties. Er zijn activiteiten gestart om de verspreiding van kennis en producten verder te intensiveren. Het Ruud de Moor Centrum voert in het verslagjaar ook 32 vraaggestuurde projecten uit. Daarin worden leraren, scholen en lerarenopleidingen op eigen verzoek ondersteund bij hun professionalisering. Deze projecten hebben diverse producten, instrumenten en rapporten opgeleverd. Voor 2010 ontvangt het Ruud de Moor Centrum 96 voorstellen voor vraaggestuurde projecten. 32 projecten worden goedgekeurd door de Programmaraad. Met de betrokken instellingen werkt het Ruud de Moor Centrum in het verslagjaar aan vertaling van hun vraag in een projectplan en contract.

Het Ruud de Moor Centrum participeert ook in Leraar24, een onlineplatform van, voor en door leraren. Tijdens de Nationale Onderwijs Tentoonstelling lanceert de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, dr. Ronald Plasterk, Leraar24. Verder neemt het Ruud de Moor Centrum deel aan realisatie van Wikiwijs. Bovendien ontstaat in 2009 www.openmethodes.ou.nl, waar leraren en scholen complete lesmethoden voor vmbo, havo en vwo gratis ter beschikking stellen.

8

h o o f d s t u k a c h t

Internationalisering

De Open Universiteit concentreert zich als instelling op samenwerking met de European Association of Distance Teaching Universities (EADTU) en de International Council on Open and Distance Education (ICDE). De instelling is actief in het bestuur, projecten en taskforces van beide organisaties. Ook in 2009 vormen 'open educational resources' de belangrijkste inhoudelijke ontwikkeling. De onderzoeksinstituten, expertisecentra en de faculteiten hebben talloze contacten en samenwerkingsverbanden met buitenlandse instellingen.

In juni 2009 organiseert de Open Universiteit de World Conference van de ICDE in combinatie met de jaarlijkse conferentie van de EADTU. De zogenoemde Maastricht Message is gepresenteerd tijdens de aansluitende UNESCO World Conference on Higher Education. Er is eveneens een afzonderlijk statement opgesteld over 'open educational resources', waarin wordt benadrukt dat instellingen voor open onderwijs en afstandsonderwijs voortrekker zijn in beleidsontwikkeling.

De internationale belangstelling voor samenwerking met de Open Universiteit is verder toegenomen. Een aantal Afrikaanse instellingen zoekt toenadering, waaronder de Open University of Tanzania.

Onder het Erasmus University Charter zijn activiteiten ontplooid voor internationale uitwisseling van medewerkers en studenten.

In het verslagjaar wordt de Open Universiteit lid van het Talloires Network waarin instellingen voor hoger onderwijs uit de hele wereld verenigd zijn om hun maatschappelijke betrokkenheid te vergroten.

9 hoofdstuk negen

Personeel

Organisatie

Eind 2009 heeft de Open Universiteit 751 medewerkers (612 fulltime-equivalent, exclusief nulaanstellingen en stagiaires).

Het ziekteverzuim exclusief zwangerschap bedraagt in het verslagjaar 4,62 procent. Ten opzichte van 2008 is het verzuim met 1,25 procent gestegen. Die stijging is niet arbeidsgerelateerd.

Rationalisatie van taken leidt bij het Facilitair bedrijf en het ICT Servicecentrum tot reorganisaties en bij het Bureau van de universiteit tot een organisatieaanpassing. Bij het Facilitair bedrijf leidt de reorganisatie onder andere tot inbesteding van de bewaking en de beveiliging, en vermindering van formatie binnen een aantal functies. De reorganisatie leidt bij het ICT Servicecentrum onder andere tot reductie van beheeractiviteiten. Dit centrum gaat zich in de toekomst meer richten op versterking van de ontwikkelfunctie. In totaal krijgen 28 medewerkers de status 'te herplaatsen'.

In het kader van de heroriëntatie op studiecentra ontwikkelt het Onderwijs service centrum in 2009 een decentraal netwerk met meer toegevoegde waarde, landelijke dekking, meer regionale slagkracht en activiteiten die de aanwezigheid in de regio rechtvaardigen. Voor de studiecentra zijn ook vier regionaal relatiemanagers aangesteld, twee senior medewerkers servicecentrum en een senior medewerker planning & administratie elektronisch tentamineren.

Arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden

Medewerkers kunnen in het verslagjaar deelnemen aan een training stressmanagement en een training time-management. Verder is in 2009 onder medewerkers en leidinggevendenden een enquête gehouden over resultaat- en ontwikkelingsgesprekken. Uit de resultaten blijkt dat die gesprekken verbeterd kunnen worden. Er is een werkgroep samengesteld die het College van bestuur daarover zal adviseren.

Mobiliteit

In 2009 maakt een aantal medewerkers met een tijdelijk dienstverband gebruik van de faciliteiten die vermeld zijn in de notitie Flankerend beleid.

Verder blijkt uit een enquête onder medewerkers dat er belangstelling is voor loopbaanworkshops. In najaar 2009 is de eerste loopbaanworkshop verzorgd, in 2010 wordt maandelijks zo'n workshop aangeboden.

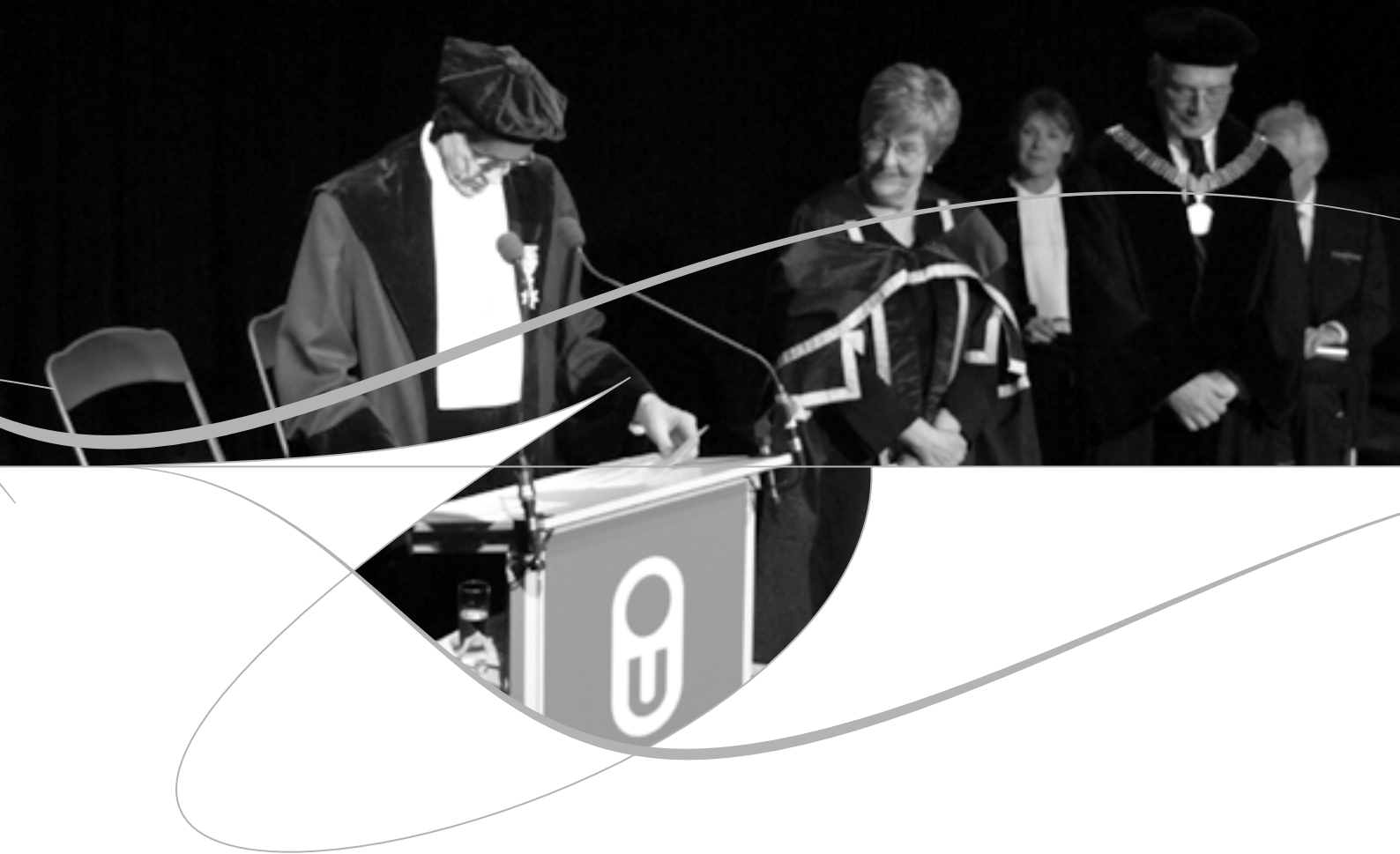
Evenals voorgaande jaren participeert de instelling actief in netwerken voor mobiliteit, zoals het Limburgs Interim Functievervullings Traject en Empower Limburg.

10

h o o f d s t u k t i e n

Prof. Brenda Gourley

Informatie- en communicatietechnologie

In 2009 is een nieuwe set architectuurprincipes voor de Open Universiteit vastgesteld. Bovendien is een besluit genomen over organisatorische inbedding van werken onder architectuur. Onderdeel hiervan is de oprichting van een architectuurteam, dat projecten en initiatieven op ICT-gebied adviseert en ondersteunt.

De servers van de Open Universiteit worden verdeeld over het rekencentrum van de Open Universiteit en het rekencentrum van de Hogeschool Zuyd. Dit leidt ertoe dat bij een eventuele calamiteit in een van die rekencentra de continuïteit van de bedrijfsvoering – zij het met beperkte capaciteit – gewaarborgd is.

Door het project Identitymanagement kunnen ook studenten profiteren van de diensten die worden aangeboden via de SURFfederatie. Zij krijgen toegang tot SURFSPOT en Beeld en Geluid in Academia, en kunnen gebruikmaken van de faciliteiten van de Universiteitsbibliotheek Maastricht.

In 2009 is een nieuwe versie van Exchange ingevoerd. Daardoor krijgen medewerkers uitgebreidere webmailfaciliteiten en de toegang is beter beveiligd. Bovendien maakt de nieuwe versie een betere integratie met smartphones mogelijk.

11

h o o f d s t u k e l f

Raad van toezicht

Bijeenkomsten

In 2009 komt de Raad van toezicht vier keer bijeen. Naast deze bijeenkomsten is er ook een strategiemee-ting, waarbij de Raad met het College van bestuur van gedachten wisselt over de toekomstige ontwikkeling van de Open Universiteit. Ook tussentijds zijn er con-tacten tussen de Raad van toezicht en het College van bestuur. Verder heeft de Raad van toezicht overleg met de Studentenraad en de Ondernemingsraad. De voorzitter van de Raad van toezicht vertegenwoor-digt de Open Universiteit bij het landelijk overleg van voorzitters Raden van toezicht.

Onderwerpen

In het verslagjaar behandelt de Raad van toezicht een groot aantal onderwerpen. De jaarrekening over 2008 wordt goedgekeurd, evenals de begroting 2010. De Raad gaat verder akkoord met het plan van het College van bestuur om een holdingstructuur in te richten bij de Open Universiteit. Begin 2010 is de formele start van de holdingstructuur een feit. Met het oog op de versterking van de regionale aanwezigheid van de Open Universiteit spreekt de Raad zijn steun uit voor een heroriëntatie op de Nederlandse studiecentra. In 2009 besluit de Raad, op voorstel van het College van bestuur, om PricewaterhouseCoopers aan te trekken als de nieuwe, externe accountant.

De Raad volgt de ontwikkelingen bij een aantal thema's op de voet, vanwege hun bijzondere relevantie voor de Open Universiteit. Dit betreft met name de plannen voor de inzet van 'open educational resources' binnen het onderwijs van de Open Universiteit, de plannen voor het betreden van de hbo-markt, met name via het concept van de Netwerk Open Hogeschool, en het project Wikiwijs, waarin de Open Universiteit samen met Kennisnet een leidende rol vervult. Bijzondere aandacht is er tevens voor de strategische ontwikkelingsrichting van de Open Universiteit en, in relatie daarmee, het toe-komstig businessmodel. Ook de activiteiten die in het programma 'De student meer centraal' worden uitge-voerd en gericht zijn op verbetering van de dienstverle-ning aan studenten, volgt de Raad met instemming.

In verband met het 25-jarig bestaan van de Open Universiteit in 2009 woont de Raad van toezicht de twee bijzondere lustrumvieringen bij: op 25 september in Heerlen en op 4 december in Brussel. De voorzitter van de Raad van toezicht is ook aanwezig bij de opening van het academisch jaar in Utrecht, een van de locaties in Nederland en Vlaanderen waar de opening op 24 en 25 juni plaatsvindt.

In verband met het aflopen van de benoemingstermijn per 1 september 2010 van de huidige rector magnificus, prof. dr. ir. Fred Mulder, start de Raad van toezicht in het najaar van 2009 het traject dat erop gericht is tijdig in de opvolging van prof. Fred Mulder te voorzien. Eind 2009 formuleert de Raad het voornemen om te komen tot een herbenoeming van drs. Theo Bovens als voorzitter van het College van bestuur. In het voorjaar van 2010 wordt deze procedure, met het besluit tot her-benoeming, afgerond.

De Raad van toezicht voert op basis van een vastgelegd format in het verslagjaar afzonderlijke functioneringsge-sprekken met de voorzitter en leden van het College van bestuur. In 2010 zal de Raad door middel van een zelf-evaluatie ook het eigen functioneren beoordelen.

Samenstelling

Per 1 maart 2009 zijn drs. Peter Valks en prof. dr. ir. Jo van Engelen toegetreden tot de Raad van toezicht. Beiden zijn door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap benoemd voor een termijn van vier jaar. Met deze benoemingen is de Raad weer voltallig (vijf personen). Gelet op de achtergrond en expertise van de voorzitter en de (nieuwe) leden wordt een nieuwe ver-delung van inhoudelijke aandachtsgebieden vastgelegd met het oog op een efficiënt functioneren.

De Raad van toezicht dankt het College van bestuur en alle medewerkers van de Open Universiteit voor hun inzet voor, en betrokkenheid bij de Open Universiteit.

Bijlage 1 Nieuwe, gereviseerde en gratis cursussen

	Nieuwe cursussen	Gereviseerde cursussen
faculteit Cultuurwetenschappen	Disciplinaire verdieping 1	Zomerschool filosofie Zomerschool letterkunde
faculteit Informatica	Capita selecta thema Kunstmatige intelligentie 1	Bedrijfsregels Communicatietechnologie Datastructuren en algoritmen De werking van computersystemen Discrete wiskunde A Informatie- en procesarchitectuur Objectgeoriënteerd analyseren en ontwerpen Softwaremanagement XML en webservices
faculteit Managementwetenschappen	Administratieve organisatie Administratieve processen en accounting Financial decision making Financieel management Overheid en bedrijf	
faculteit Natuurwetenschappen	Environmentally Improved Production Levenswetenschappen 1: Evolutie Levenswetenschappen 2: Fysiologie	Academische vaardigheden milieuwetenschappen Milieubeleid: theorie en praktijk Voedselveiligheid
faculteit Psychologie	Biologische grondslagen: cognitie Biologische grondslagen: evolutionaire psychologie Psychogerontologie	Inleiding in de gezondheidspsychologie Klinische psychologie 2: diagnostiek en therapie Onderzoekspracticum literatuurstudie Selectiepsychologie: selectie en assessment
faculteit Rechtswetenschappen	Juridische aspecten van financiële dienstverlening Problemen van decentrale regelgeving Simulatie bestuursrechtelijke praktijk Simulatie staatsrechtelijke praktijk	Aansprakelijkheidsrecht Belastingrecht Bestuursrecht Consumentenrecht Detentierecht Formeel Strafrecht Inleiding strafrecht Internationaal strafrecht in Europa Materieel strafrecht Ruimtelijke ordeningsrecht
CELSTEC Education and Training Institute	Capita selecta onderwijswetenschappen 1 Capita selecta onderwijswetenschappen 2 Capita selecta onderwijswetenschappen 3 Capita selecta onderwijswetenschappen 4	De praktijk van actief leren Leren en ontwikkeling Ontwerpen van leersituaties: theoretische kaders

Nieuwe gratis cursussen op www.opener.ou.nl

faculteit Psychologie Evolutie voor psychologen

**faculteit
Managementwetenschappen** Virtual Mobility*

**Dit is geen zelfstudie cursus, maar een cursus die op vaste tijdstippen verzorgd wordt.*

Nieuwe gratis cursus op www.spinoza.ou.nl

faculteit Informatica Logica in actie*

**De cursus is tot stand gekomen onder supervisie van prof. dr. Johan van Benthem.*

Bijlage 2 Personalia

Stand van zaken op 31 december 2009

Raad van toezicht

Voorzitter mw. mr. A.H. Brouwer-Korf
Leden mw. drs. P.J.E. Bieringa MBA,
prof. dr. ir. J.M.L. van Engelen, prof. dr. R. Van Esbroeck,
drs. P. Valks

College van bestuur

Voorzitter drs. Th.J.F.M. Bovens
Rector magnificus prof. dr. ir. F. Mulder
Vicevoorzitter drs. ing. C.J. Brouwer
Bestuurssecretaris drs. H.H.M. Ummels

Raad van decanen

Voorzitter
Rechtswetenschappen, prof. dr. H.C.G. Spoormans
Leden
Cultuurwetenschappen, prof. dr. J. van Marle
Informatica, prof. dr. A. Bijlsma
Managementwetenschappen, prof. dr. H.M.J. van den Bosch
Natuurwetenschappen, mw. prof. dr. F. Perez Salgado
Onderwijswetenschappen,
mw. prof. dr. H.P.A. Boshuizen
Psychologie, prof. dr. R.W.J.V. van Hezewijk
Rechtswetenschappen, prof. mr. E.F. Stamhuis
Secretaris S.V. Schoevaart

Directeuren onderzoeks- en expertisecentra

Centre for Learning Sciences and Technologies,
prof. dr. E.J.R. Koper
Netherlands Laboratory for Lifelong Learning,
prof. dr. F. Leijnse
Ruud de Moor Centrum, J.J.M. Kusters MSM

Directeuren ondersteunende diensten

Bureau van de universiteit, R.J.F. Edelbroek
Facilitair bedrijf, M.J. Stefens
ICT Servicecentrum, ir. R.L.M. Helwig
Onderwijs service centrum, drs. H.E. Breukers

Instellingsberaad

Voorzitter drs. Th.J.F.M. Bovens
Leden prof. dr. A. Bijlsma, prof. dr. H.M.J. van den Bosch,
drs. H.E. Breukers, J.P.J. van den Broek,
drs. ing. C.J. Brouwer, R.J.F. Edelbroek, J.J. Frohn RA,
ir. R.L.M. Helwig, prof. dr. R.W.J.V. van Hezewijk,
prof. dr. E.J.R. Koper, J.J.M. Kusters MSM,
prof. dr. F. Leijnse, prof. dr. J. van Marle,
dr. ir. F.J.M. Mofers, prof. dr. ir. F. Mulder,
mw. prof. dr. F. Perez Salgado,
prof. dr. H.C.G. Spoormans,
prof. mr. E.F. Stamhuis, M.J. Stefens, drs. H.H.M. Ummels
Secretaris drs. H.M.J. van Montfort

Bedrijfsvoeringsoverleg

Voorzitter R. Rikers FC
Leden drs. J. Bregman, J.P.J. van den Broek,
N.H.J. de Bruijn, ing. J.P.L. Kousen,
mw. H.A.A.G.M. Loozen, H.E.J.M. Magermans
Secretariaat mw. L.B.M. Vliex-Ackermans

College voor promoties

Voorzitter prof. dr. ir. F. Mulder, rector magnificus
Vicevoorzitters prof. dr. R.W.J.V. van Hezewijk,
prof. dr. J. van Marle
Leden mw. prof. dr. H.P.A. Boshuizen,
prof. dr. G. Zwaneveld
Secretaris drs. J.B.M. Roffelsen
Pedel mw. E.C.W. Vinken, mw. M.M.J. Wijnands

Wetenschapscommissie

Voorzitter prof. dr. ir. F. Mulder, rector magnificus
Leden prof. dr. A. Bijlsma,
mw. prof. dr. B.I.J.M. van der Heijden,
prof. dr. R.W.J.V. van Hezewijk, prof. dr. E.J.R. Koper,
dr. ir. J. de Kraker, prof. dr. F. Leijnse,
prof. dr. J. van Marle, prof. dr. R.L. Martens,
prof. mr. J.G.J. Rinkes
Secretaris drs. J.B.M. Roffelsen

Commissie voor de examens

Voorzitter prof. mr. J.G.J. Rinkes
Secretaris dr. ir. K.A.M. Lemmen
Leden drs. J.W.M. van den Boomen, drs. D. Disselkoen,
dr. J.J.M. Leinders, dr. G. Moerkerke, dr. A.N. Mudde
Ambtelijk secretaris mw. mr. M.L.J.T. Stijnen

College van beroep voor de examens

Voorzitter mr. A.J. Henzen
Plaatsvervangend voorzitter mr. Th.M. Schelfhout
Leden mw. mr. dr. M.C.E.M. Draaisma,
mw. mr. dr. A.L.H. Ernes, prof. dr. J. van Marle,
mr. R.F.W.H.J. Hulscher, dr. J.B.P.E.C. Janssen,
mw. prof. dr. F. Perez Salgado
Plaatsvervangend lid dr. J.E.M.M. Syroit
Studentleden mr. ir. M.P.C. Brouns, R. Harms
Plaatsvervangend student-lid A.G. Koot-Vermaat
Secretaris mw. mr. H.M.J.M. Slegers
Plaatsvervangend secretaris mr. J.J.F.A. Engels,
mr. F.G.M. Sluijsmans

Ondernemingsraad

Dagelijks bestuur
Voorzitter dr. ir. F.J.M. Mofers
Vicevoorzitter G. Bloemen
Secretaris C.L. Peeters
Leden mw. F. Andeweg, mw. drs. B.H.M. Gademann,
mw. A. Hadzialijagic, mw. E.D.S. van den Heuvel,
dr. F.H.T. de Langen, drs. H.G.W. Münstermann,
mr. N.M. van Oosterzee, S.V. Schoevaart,
mw. drs. M.A.A. Specker
Ambtelijk secretariaat mw. B.H.M. Kop-Klaassen bc
(ambtelijk secretaris), mw. M.W. Mertens (secretaresse)

Studentenraad

Dagelijks bestuur
Voorzitter mw. H.A. Dijkman
Vicevoorzitter mw. K. Leyers
Secretaris T.J.P.M. Lutkie
Leden drs. H. Kiesel, ir. J.G.G.M. van Knippenberg,
B. Verleysen
Ondersteunende leden mw. drs. J. de Jonge,
M.J.J. Severijns, P.I.A.P.M. Zwaga
Ambtelijk secretariaat mw. B.H.M. Kop-Klaassen bc
(ambtelijk secretaris), mw. M.W. Mertens (secretaresse)

Alumnivereniging Open Universiteit

Voorzitter mr. R.M. van het Hof
Secretaris mr. C. van Esveld
Penningmeester drs. H.A. Koenen
Activiteitscoördinator,
communicatie drs. Z.W. Hofman

Lokaal overleg

Namens de Open Universiteit
Voorzitter drs. Th.F.J.M. Bovens
Secretaris drs. O.O.G. Spee
R.J.F. Edelbroek

Namens ABVAKABO FNV
Mw. drs. M.A.A. Specker
Extern adviseur mw. E. Milikan

Namens CNV Publieke Zaak
R. Brouwer
Extern adviseur H. Verbeek

Namens VAWO/CMHF
Mw. dr. M. Bitter-Rijkema
Extern adviseur mw. R. van Wijngaarden

Namens AC-HOP
Mw. E.W.M.I. Schulten-Neesen
Extern adviseur mw. mr. J. Lubking

Bijlage 3 Kengetallen

Stand van zaken in 2009

begroting	68,5 miljoen euro
medewerkers (exclusief nulaanstellingen/stagiaires)	751
studenten	26.182
modulenafzet	46.469
cursuscificaten	19.156
propedeusediploma's	433
wo-diploma's	562
studentenprofiel	52 procent vrouw - 48 procent man 11 procent 18-25 jaar - 30 procent 26-35 jaar - 33 procent 36-45 jaar - 26 procent ouder dan 45 jaar 59 procent studeert naast een betaalde baan van 35 uur of meer 57 procent kiest voor de Open Universiteit vanwege het tijd- en plaatsonafhankelijk onderwijs 35 procent is tweedekansstudent - iemand die niet eerder een hogere beroepsopleiding of wetenschappelijke opleiding voltooid heeft aan een Nederlandse onderwijsinstelling.
studiecentra	15 studiecentra in Nederland: Alkmaar, Amsterdam, Breda, Den Haag, Eindhoven, Emmen, Enschede, Groningen, Leeuwarden, Nijmegen, Parkstad Limburg, Rotterdam, Utrecht, Vlissingen, Zwolle 6 studiecentra in Vlaanderen: Antwerpen, Brussel, Diepenbeek, Gent, Kortrijk, Leuven
cursussen	319
bacheloropleidingen	6
masteropleidingen	8
open bachelorprogramma's	6
certified professional programs	18
(post)hbo-opleidingen	2
MBA-opleiding	1
gratis cursussen op www.opener.ou.nl	7
gratis cursussen op www.spinoza.ou.nl	2

Jaarrekening 2009

Open Universiteit

Inhoudsopgave

Toelichting financiële situatie	51
Geconsolideerde balans per 31 december 2009	52
Geconsolideerde staat van baten en lasten 2009	53
Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2009	54
Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2009	55
Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2009	62
Enkelvoudige balans per 31 december 2009	72
Enkelvoudige staat van baten en lasten 2009	74
Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2009	76
Overige gegevens	80
Bestemming van het resultaat	80
Accountantsverklaring	80
Bijlage 1 Treasury 2009	82
Bijlage 2 Notitie Helderheid 2009	83
Bijlage 3 Overzicht materiële vaste activa	85
Bijlage 4 Model G, Geoormerkte doelsubsidies OCW en LNV	87

*Vastgesteld door het College van bestuur op 27 april 2010
Goedgekeurd door de Raad van toezicht op 19 mei 2010*

Nummer bevoegd gezag 30720
Brinnummer 22NC

Toelichting financiële situatie

Succesvol bijgestuurd

Voor u ligt de 25^e jaarrekening van de Open Universiteit. Deze jaarrekening 2009 sluit met een positief saldo. Dat is in moeilijke financiële tijden zeker goed nieuws te noemen. Wat met name opvalt is de verbetering ten opzichte van het jaar 2008, dat nog met een omvangrijk verlies moest worden afgesloten. Genoemde verbetering is een resultante van diverse factoren. De eind 2008 in gang gezette ombuigingsoperatie heeft zeker haar vruchten afgeworpen. Strakke begrotingsdiscipline en een selectieve vacaturestop waren van grote invloed. Deze zaken hebben veel van ons personeel gevegd, en doen dat in diverse afdelingen nog steeds. Daarnaast is het verheugend dat ook de licht stijgende studentenaantallen voor hogere inkomsten zorgden. Het is zaak die stijging, die medio 2008 startte, vast te houden.

In 2009 is veel werk verzet. Binnen de faculteiten is de aandacht voor onderzoek gegroeid, hetgeen belangrijk is voor nieuwe accreditatierondes. De tegelijk optredende studentengroei zorgt op een aantal plekken voor capaciteitsproblemen. Hoewel dit bij andere instellingen voor hoger onderwijs vaak niet anders is, wil de Open Universiteit geen concessies doen aan de kwaliteit van haar onderwijs. Met vreugde constateren we dat de Open Universiteit een uitstekende positie inneemt in de rankings van de diverse edities van de Keuzegids Hoger Onderwijs.

Het Centre for Learning Sciences and Technologies en het Ruud de Moor Centrum zijn qua budget in 2009 begreund. Alleen een toename van tweede- en derdegeldstroomactiviteiten kan soelaas bieden. Ook hier is verheugend dat de wetenschappelijke respectievelijk maatschappelijke waardering voor deze expertisecentra uitstekend is. Samen met het Netherlands Laboratory for Lifelong Learning dragen zij bij aan de brede profilering van de Open Universiteit als universiteit voor open en flexibel hoger onderwijs.

Het positief resultaat zal worden toegevoegd aan de reserves, waardoor de solvabiliteitspositie van de Open Universiteit eindelijk weer wat kan worden verbeterd. De wijziging van het bekostigingsstelsel waarbij de prestaties van de Open Universiteit als parameter een grotere rol spelen, zal in de toekomst zorgen voor sterkere fluctuaties in de Rijksbekostiging. Dan is het goed om straks over een stabiele reserve te beschikken. Dat is eveneens van belang omdat de Open Universiteit haar vigerend businessmodel in het kader van de discussies over leven-lang-leren en open leermiddelen fundamenteel moet herontwerpen.

In 2010 zal de Open Universiteit een nieuw instellingsplan voor de komende vijf jaar vaststellen. Ongetwijfeld zullen daarin relevante ambities worden geformuleerd. Deze zijn alleen met een groei van de omzet te realiseren. Het College van bestuur zal ook in 2010 op twee manieren de financiële positie versterken: voortzetting van het beleid ten aanzien van een strakke budgetdiscipline en investeren in middelen en instrumenten om de groei van inkomsten te waarborgen.

Het College van bestuur dankt alle medewerkers voor hun inzet in 2009, de studenten voor het in onze instelling gestelde vertrouwen, de medezeggenschap voor hun loyaal-kritische houding en de adviesraden voor hun betrokkenheid.

Het jubileumjaar 2009 heeft naar onze verwachting een goede basis gelegd voor de uitwerking van onze instellingsstrategie en daarmee voor de verdere toekomst van de Open Universiteit.

Heerlen, mei 2010

College van bestuur
drs. Th.J.F.M. Bovens, voorzitter
prof. dr. ir. F. Mulder, rector magnificus
drs. ing. C.J. Brouwer, vicevoorzitter

Geconsolideerde balans per 31 december 2009

Na voorstel resultaatbestemming

(Bedragen x € 1.000)

Activa	31-12-2009	31-12-2008
	€	€
VASTE ACTIVA		
1.2 Materiële vaste activa	14.890	15.957
1.3 Financiële vaste activa	276	463
VLOTTENDE ACTIVA		
1.4 Voorraden	1.366	1.266
1.5 Vorderingen	5.472	5.453
1.7 Liquide middelen	7.009	2.345
	29.013	25.484
Passiva		
EIGEN VERMOGEN	3.645	2.750
2.1 Eigen vermogen	5.446	5.833
2.2 VOORZIENINGEN	19.922	16.901
2.5 KORTLOPENDE SCHULDEN	29.013	25.484

Geconsolideerde staat van baten en lasten 2009

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting 2010 ¹ €	Rekening 2009 €	Begroting 2009 €	Rekening 2008 €
BATEN				
3.1 Rijksbijdragen OCW	39.954	37.138	36.775	34.387
3.2 Overige overheidsbijdragen/subsidies	10.315	10.458	9.902	9.907
3.3 Cursus-, les- en examengelden	13.413	13.595	14.385	13.175
3.4 Baten werk in opdracht van derden	1.772	4.998	3.032	3.791
3.5 Overige baten	8.225	3.418	4.317	2.010
TOTAAL BATEN	73.679	69.607	68.411	63.270
LASTEN				
4.1 Personele lasten	48.475	49.140	45.451	49.650
Inkomenoverdracht (MSM)	2.535	2.535	2.447	2.452
4.2 Afschrijvingen	1.668	1.691	1.788	1.892
4.3 Huisvestingslasten	2.940	2.960	3.422	2.915
4.4 Overige lasten	15.578	12.258	15.411	12.356
TOTAAL LASTEN	71.196	68.584	68.519	69.265
SALDO BATEN EN LASTEN	2.463	1.023	(108)	(5.995)
5 Financiële baten en lasten	(150)	(128)	150	74
RESULTAAT	2.313	895	42	(5.921)

¹Anticiperend op ontwikkelingen in wet- en regelgeving ten aanzien van de jaarverslaggeving voor onderwijsinstellingen is de begroting van het volgende boekjaar (2010) opgenomen.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2009

(Bedragen x € 1.000)

	2009	2008
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten:		
Resultaat voor interest	1.023	(5.995)
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	1.691	1.851
- Mutatie voorzieningen	(387)	1.722
	1.304	3.573
Veranderingen in vlottende middelen:		
- Voorraden	(100)	(325)
- Vorderingen	(19)	1.206
- Schulden	3.021	(939)
	2.902	(58)
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	5.229	(2.480)
Ontvangen interest	107	235
Betaalde interest	(235)	(161)
	(128)	74
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	5.101	(2.406)
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:		
Investerings materiële vaste activa	(624)	(560)
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	41
Mutaties leningen	181	196
Overige investeringen in financiële vaste activa	6	(95)
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	(437)	(418)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten:		
Mutatie effecten	0	2.540
Aflossing langlopende schulden	0	0
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	2.540
Mutatie liquide middelen	4.664	(284)
Beginstand liquide middelen	2.345	2.629
Mutaties	4.664	(284)
Eindstand liquide middelen	7.009	2.345

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2009

Algemeen

De jaarrekening van de Open Universiteit is opgesteld overeenkomstig de bepalingen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en meer specifiek de richtlijn voor de jaarverslaggeving 660 Onderwijsinstellingen.

De geconsolideerde jaarrekening wordt als primaire jaarrekening beschouwd. Met uitzondering van de specificaties bij de enkelvoudige balans en resultatenrekening hebben alle specificaties betrekking op de geconsolideerde cijfers tenzij expliciet anders is aangegeven. In de toelichting zijn de bedragen afgerond op duizenden euro's.

Consolidatie

In de consolidatie van de Open Universiteit zijn de volgende vennootschappen betrokken: Open Universiteit Bedrijfsopleidingen BV te Heerlen, LEX BV te Heerlen, OU Holding BV te Heerlen, OU Diensten BV te Heerlen en OU Deelnemingen BV te Heerlen. De Open Universiteit heeft direct dan wel indirect een belang van 100% in deze vennootschappen.

Vergelijkende cijfers

In 2009 is een aantal posten geherrubriceerd. Ten behoeve van het inzicht en de vergelijkbaarheid zijn de cijfers 2008 hierop aangepast.

Waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde verminderd met de daarover berekende lineaire afschrijvingen.

De afschrijvingen starten direct na ingebruikname, waarbij er fictief vanuit gegaan wordt, dat alle investeringen in één boekjaar geacht worden (gemiddeld) per 1 juli van dat jaar in gebruik genomen te zijn.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Terreinwerkzaamheden:	30 jaar
Gebouwen t/m 1999:	30 jaar
Gebouwen vanaf 2000:	
Casco:	60 jaar
Afbouw:	30 jaar
Inbouwpakketten en technische installaties:	15 jaar
Verbouwingkosten gebouwen in eigendom:	resterende levensduur
Verbouwingkosten studiecetra:	duur huurcontract
Binnenzonwering:	10 jaar
Buitenzonwering en bewakingssysteem:	10 jaar
Computers (gemiddeld):	3 jaar
Overige vaste activa:	5 jaar
Software:	5 jaar

De volgende activeringsgrenzen zijn van toepassing (incl. BTW):

1. Nieuwe gebouwen en terreinwerkzaamheden:
Alle uitgaven die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.
2. Verbouwingkosten gebouwen centrale vestiging:
Alle samenhangende uitgaven (projecten), voor zover deze € 100k te boven gaan en die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.
3. Verbouwingkosten studiecetra:
Alle samenhangende uitgaven die per project meer dan € 40k bedragen en die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.
4. Duurzame gebruiksgoederen / resterende activa inclusief pc's:
Activeren boven een aanschafwaarde van € 3k per stuk. Het is hierbij mogelijk om – bij voldoende onderlinge samenhang – de investering projectmatig te benaderen, waarbij het criterium 'investeren per stuk' kan worden losgelaten.
5. Gebruikerssoftware:
Uitsluitend de extern ontwikkelde c.q. aangekochte software, boven een aanschafwaarde van € 11,5k per applicatie.
Bij aanpassingen en uitbreidingen van extern gekochte of ontwikkelde software geldt als aanvullend criterium om tot activeren over te gaan, dat de genoemde aanpassing of uitbreiding de economische levensduur van de applicatie verlengt.

Financiële vaste activa

De deelnemingen van de Open Universiteit zijn alle gewaardeerd tegen netto-vermogenswaarde. De overige onderdelen, onder andere de kaskorting, zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorraden

Het cursusmateriaal wordt gewaardeerd tegen de kostprijs van papier, drukwerk en afwerking, voor zover eigen productie, dan wel aankoopkosten bij derden, verminderd met een voorziening voor het risico van incurantheid.

Voorzieningen

De voorziening voor wachtgeldverplichtingen wordt berekend op basis van contante waarde van de verwachte toekomstige uitkeringen. De rekenrente bedraagt 4%.

De voorziening voor reorganisatie is bepaald op basis van de te verwachten afvloeiingskosten personeel als gevolg van de eind 2008 aangekondigde reorganisatie.

De voorziening eigen risico WAO wordt eveneens berekend op basis van de contante waarde van de verplichtingen, echter met een maximale termijn van 5 jaar. Ook hier bedraagt de rekenrente 4%.

De voorziening voor jubileumuitkeringen wordt berekend op basis van de contante waarde (rekenrente 4%) van de verwachte toekomstige uitkeringen, rekening houdend met blijfkansen en loonindexatie.

Vooruit ontvangen cursusgelden

De cursusgelden worden, na aftrek van de gemiddelde kosten van uitgeleverd cursusmateriaal, inclusief verpakings- en verzendkosten, tijdsevenredig toegerekend aan de inschrijvingsduur van 14 maanden. Voor de commerciële opleidingen geldt een inschrijvingsduur van 30 maanden.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met een eventueel noodzakelijke voorziening voor dubieuze vorderingen.

Bedragen in vreemde valuta worden opgenomen tegen de koers ultimo boekjaar.

Vaste activa

1.2 Materiële vaste activa

Het verloop van deze post in 2009 was als volgt:

(Bedragen x € 1.000)

	Aanschaf- waarde 31-12-08	Cum. afschr. 31-12-08	Boek- waarde 31-12-08	(Des) investe- ringen 2009	Afschrij- vingen 2009	Boek- waarde 31-12-09
Terrein inclusief terreinwerkzaamheden	4.149	(1.020)	3.129	0	(59)	3.070
Gebouwen	25.369	(14.009)	11.360	17	(903)	10.474
1.2.1 Totaal gebouwen en terreinen	29.518	(15.029)	14.489	17	(962)	13.544
1.2.2 Inventaris en apparatuur	5.627	(4.166)	1.461	614	(729)	1.346
1.2.4 Activa in aanleg	7	-	7	(7)	-	0
Totaal materiële vaste activa	35.152	(19.195)	15.957	624	(1.691)	14.890

De onroerende zaakbelasting 2009 voor de gebouwen in Heerlen is gebaseerd op een waarde van € 17.844k op peildatum 1 januari 2008. De opstallen in Heerlen zijn in 2009 verzekerd voor een waarde van € 37.669k. De actuele waarde wordt geacht gelijk te zijn aan de verzekerde waarde.

1.3 Financiële vaste activa

Deze post kan als volgt nader worden gespecificeerd:

(Bedragen x € 1.000)

1.3.7 Overige vorderingen	Boekwaarde 31-12-2008	Mutaties in 2009	Boekwaarde 31-12-2009
Vooruitbetaalde licenties	95	(6)	89
Lening u/g VOMOUNL	5	0	5
Kaskorting	363	(181)	182
Totaal financiële vaste activa	463	(187)	276

De kaskorting, welke in 1991 door het toenmalige Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen is opgelegd, wordt afgelost in jaarlijkse termijnen van circa € 181k en heeft een looptijd tot en met het jaar 2011. Het kortlopend deel van de kaskorting is opgenomen onder de vlottende activa.

Vlottende activa

1.4 Voorraden

Bij de waardering van de post voorraden is rekening gehouden met het risico van incourantheid ad € 441k tegenover € 491k ultimo 2008.

1.5 Vorderingen

De post vorderingen kan als volgt nader gespecificeerd worden:

	31-12-2009 x € 1.000	31-12-2008 x € 1.000
1.5.2 Ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	182	182
1.5.5 Debiteuren studenten / deelnemers/ cursisten	3.132	3.363
1.5.6 Belastingen en sociale premies	105	102
1.5.7 Overige vorderingen	1.185	860
1.5.8 Overlopende activa	868	946
Totaal	5.472	5.453

1.5.2 Ministerie OCW

Het saldo ad € 182k betreft de aflossing kaskorting in 2010 respectievelijk 2009 door het Ministerie.

1.5.5 Debiteuren studenten / deelnemers/ cursisten

De op het nominale debiteurensaldo in mindering gebrachte voorziening voor dubieuze debiteuren, welke gebaseerd is op de ouderdom van de openstaande saldi, is toegenomen van € 150k naar € 253k. In het debiteurensaldo is een bedrag begrepen ad € 75k inzake openstaande creditbedragen.

1.5.6 Belastingen en sociale premies

Dit betreft de pro-rato te vorderen omzetbelasting.

1.5.7 Overige vorderingen

De belangrijke posten die hieronder zijn opgenomen, zijn: nog te ontvangen subsidiebedragen projecten € 952k, nog te factureren € 163k en de te ontvangen rente € 70k.

1.5.8 Overlopende activa

De belangrijke posten die hieronder zijn opgenomen zijn: de vooruitbetaalde facturen ad € 735k, voorschotten personeel / declaraties € 64k en de afkoopsommen BTW inzake huur studiecetra € 59k.

1.7 Liquide middelen

De post liquide middelen kan als volgt nader gespecificeerd worden:

	31-12-2009 x € 1.000	31-12-2008 x € 1.000
1.7.1 Kasmiddelen	4	5
1.7.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	7.005	2.340
Totaal	7.009	2.345

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de Open Universiteit Nederland.

2.1 Eigen vermogen

Voor de toelichting op het eigen vermogen wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening

2.3 Voorzieningen

Het verloop van deze post in 2009 is als volgt weer te geven.

2.3.1 Personeels- voorzieningen	Balans 31-12-2008 x € 1.000	Rente 2009 x € 1.000	Onttrek- kingen 2009 x € 1.000	Dotatie/ vrijval 2009 x € 1.000	Balans 31-12-2009 x € 1.000
Wachtgelden	3.200	129	(914)	154	2.569
Reorganisatie	1.756	70	(455)	205	1.576
Eigen risico WAO	27	3	(1)	299	328
Jubileumuitkeringen	850	34	(120)	209	973
Totaal	5.833	236	(1.490)	867	5.446

De voorziening voor wachtgeldverplichtingen wordt berekend op basis van contante waarde van de verwachte toekomstige uitkeringen. De wachtgeldvoorziening is contant gemaakt met een rekenrente van 4%.

De voorziening voor reorganisatie is bepaald op basis van de te verwachten afvloeiingskosten personeel als gevolg van de eind 2008 aangekondigde reorganisatie.

In 2004 is het besluit genomen om ingaande 2004 eigenrisicodragers voor de wet op de arbeidsongeschiktheid (WAO) te worden. De berekening van de omvang van deze voorziening gebeurt op overeenkomstige wijze als de wachtgeldvoorziening. De verplichtingen, met een maximale termijn van 5 jaar, zijn eveneens contant gemaakt met een rekenrente van 4%.

De voorziening voor jubileumuitkeringen wordt berekend op basis van de contante waarde (rekenrente 4%) van de verwachte toekomstige uitkeringen, rekening houdend met blijfkansen en loonindexatie.

Ingaande 2008 wordt het kortlopend gedeelte van de voorzieningen niet meer opgenomen onder de kortlopende schulden. De voorzieningen voor de korte termijn (2010) bedragen € 903k voor de wachtgelden, € 40k voor het eigen risico WAO en € 138k voor de jubileumuitkeringen.

De voorzieningen voor de middellange termijn (2011-2014) bedragen € 1.525k voor de wachtgelden en € 366k voor de jubileumuitkeringen.

2.5 Kortlopende schulden

De kortlopende schulden omvat de volgende posten:

	31-12-2009 x € 1.000	31-12-2008 x € 1.000
2.5.3 Crediteuren	3.174	2.624
2.5.7 Belastingen en sociale premies	2.770	2.464
2.5.10 Overlopende passiva en overige schulden	13.978	11.813
	19.922	16.901

2.5.3 Crediteuren

In het crediteurensaldo is een bedrag begrepen ad € 8k inzake openstaande debetbedragen.

2.5.7 Belastingen en sociale premies

Deze post betreft met name de afdracht loonheffing en pensioenpremies over de maand december.

2.5.10 Overlopende passiva en overige schulden

De belangrijkste posten die hieronder zijn opgenomen, zijn de vooruit ontvangen cursusgelden ad € 7.901k, vooruit ontvangen subsidies projecten € 2.629k, nog te ontvangen facturen € 1.249k, nog te betalen vakantietoe-
lage over 2009 € 1.039k, nog te betalen inzake niet opgenomen vakantiedagen € 690k.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De niet uit de balans blijvende verplichtingen bij de Open Universiteit betreffen de verplichtingen uit hoofde van operationele lease van kopieerapparatuur voor een totaalbedrag van € 53k bij een gemiddelde looptijd van 0,8 jaar. Voor de operationele lease van pc's/laptops bedragen deze verplichtingen € 131k bij een looptijd van 5 maanden. Verder is er nog een leasecontract voor een personenauto. De openstaande verplichting per balansdatum bedraagt € 22k en een resterende looptijd van 2,1 jaar.

Daarnaast zijn huurcontracten afgesloten ten behoeve van de huisvesting van de studiecetra. De totale huurverplichting bedraagt € 5.077k. Deze huurcontracten hebben een gemiddelde looptijd van circa 4,25 jaar.

De Open Universiteit staat garant voor de financiële positie van LEX BV.

Per balansdatum waren kredietfaciliteiten bij de Bank Nederlandse Gemeenten tot 5 miljoen euro in rekening courant en 15 miljoen als kasgeldlening. Hiervoor zijn geen zekerheden gesteld.

Ten behoeve van een huurovereenkomst is door de Open Universiteit een bankgarantie afgegeven ad 33K.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2009

Algemeen

De methode van resultaatbepaling is gebaseerd op het baten- en lastenstelsel.

Baten

3.1 Rijksbijdrage OCW

Deze post is als volgt nader te specificeren:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
3.1.0. Rijksbijdrage sector WO	37.087	34.313
3.1.1. Rijksbijdrage OCW/LNV	51	74
Totaal Rijksbijdrage	37.138	34.387

3.1.0 Rijksbijdrage sector WO

Deze post betreft de toegekende rijksbijdrage conform brief d.d. 11 december 2009 kenmerk BEK/BPR-2009/137387 M voor een bedrag van € 39.979k. Van dit bedrag is afzonderlijk verantwoord onder 3.2 de bijdrage ten behoeve van de MSM. Verder is hierop in mindering gebracht de aflossing van de kaskorting 1991, conform brief WO/F-2001/10580 van 16 maart 2001, groot € 182k. Tevens is een bedrag ad € 175k inzake geesteswetenschappen doorgeschoven naar 2010.

3.1.1 Rijksbijdrage OCW/LNV

Dit betreffen de geormerkte OCW-subsidies M 2009 ICDE en Oerned. Voor een specificatie wordt verwezen naar bijlage 4.

3.2 Overige overheidsbijdragen/subsidies

Deze post is als volgt nader te specificeren:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Subsidie Ruud de Moor Centrum	7.519	7.455
Subsidie Wikiwijs	404	0
Overige bijdragen (MSM)	2.535	2.452
Totaal overige overheidsbijdragen/subsidies	10.458	9.907

Subsidie Ruud de Moor Centrum

Deze post betreft de subsidie toegekend middels brief OND/ODB-2009/70642 U van 29 juli 2009 ad € 7.780k. Hiervan is € 261k als terugbetalingsverplichting inzake Aruba op de balans opgenomen.

Subsidie Wikiwijs

Deze post betreft de subsidie toegekend middels brief OND/ODB-2009/133286 U van 24 november 2009 ad € 4.385k aan de Stichting Kennisnet en de Open Universiteit gezamenlijk voor de periode 1 september 2009 – 31 januari 2011. Voor het jaar 2009 is middels deze brief een bedrag ad € 735k toegekend aan de Open Universiteit. In 2009 is een bedrag ad € 588k, zijnde 80% van € 735k ontvangen. Hiervan is € 404k besteed in 2009 en € 184k als vooruit ontvangen op de balans opgenomen.

Overige bijdragen (MSM)

Deze post betreft de door het Ministerie via de Open Universiteit betaalde subsidie aan de Maastricht School of Management (MSM).

Het bedrag is in overeenstemming met brief van 11 december 2009 kenmerk BEK/BPR-2009/137387 M. De doorbetaling is onder de lasten verantwoord als inkomensoverdracht.

3.3 Cursus-, les- en examengelden

Deze post is als volgt nader te specificeren:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Startpakket	1.704	1.698
Inschrijvingen	10.848	10.631
Commerciële opleidingen	3.815	3.220
Inschrijfgelden (oude regime)	124	121
Kortingsregeling KCOU	(374)	(413)
Overige kortingen	(1.270)	(1.285)
Overige kortingen (oude regime)	(19)	(36)
Tentamengelden	181	241
Vrijstellingsverzoeken	171	133
Dotatie vooruit ontvangen cursusgelden	(1.585)	(1.135)
Totaal cursus-, les-, en examengelden	13.595	13.175

3.4 Baten werk in opdracht van derden

Deze post is als volgt nader te specificeren:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Projecten CELSTEC	2.561	2.014
Opbrengsten LEX	189	186
Overige opbrengsten werk voor derden	2.248	1.591
Totaal baten werk in opdracht van derden	4.998	3.791

3.5 Overige baten

Deze post is als volgt nader te specificeren:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Detachering personeel	374	335
Inkomsten auteursrechten	120	117
Verhuur onroerend goed	403	443
BTW pro rata regeling	291	211
Opbrengst bedrijfsrestaurant	163	58
Overige posten	2.067	846
Totaal overige baten	3.418	2.010

Lasten

4.1 Personele lasten

De personele lasten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Brutolonen en salarissen	34.750	33.364
Sociale lasten en pensioenpremies	7.593	6.712
4.1.1 Lonen en salarissen	42.343	40.076
Mutatie voorzieningen	867	2.375
Inhuur derden regulier	4.852	5.257
Overige	1.078	1.942
4.1.2 Overige personele lasten	6.797	9.574
Totaal	49.140	49.650

Bovenstaande posten kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
BRUTOLONEN EN SALARISSSEN		
Salarissen	29.548	28.361
Vakantietoelagen	2.396	2.274
Overige toelagen	2.806	2.729
Totaal beloning voor arbeid	34.750	33.364
	-----	-----
SOCIALE LASTEN EN PENSIOENPREMIES		
Pensioenpremies inclusief vut-regeling	4.958	4.636
Overige sociale lasten	2.635	2.587
Pseudo-premies	0	(511)
Totaal sociale lasten	7.593	6.712
	-----	-----
MUTATIE VOORZIENINGEN		
Dotatie wachtgeld voorziening	154	464
Dotatie reorganisatie voorziening	205	1.756
Dotatie eigen risico WAO-voorziening	299	(31)
Dotatie jubileumuitkeringen	209	186
Totaal mutatie voorzieningen	867	2.375
	-----	-----

De pensioenregeling betreft een toegezegd-pensioenregeling, welke verwerkt is als een toegezegde-bijdrageregeling. Het pensioen is toegekend op basis van middelloonstelsel en is ondergebracht bij het ABP. De Open Universiteit heeft in het geval van een tekort geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies.

De (voortschrijdend) gemiddelde formatie nam toe van 626 fte in 2008 tot 629 fte in 2009, hetgeen overeenkomt met 0,5%. Dit is inclusief circa 15 fte stagiaires voor beide jaren.

Personele lasten en fte-verdeling gesplitst naar hoofdkostenplaats

Afdeling	Rekening 2009 x € 1.000	Rekening 2008 x € 1.000	Bezetting WP fte	Ult boekjaar OBP fte
Informatica	2.957	2.867	31,8	7,7
Cultuurwetenschappen	1.761	1.699	19,4	4,1
Rechtswetenschappen	3.234	3.050	31,6	7,7
Managementwetenschappen	4.517	4.397	42,4	17,0
Natuurwetenschappen	1.561	1.421	16,7	4,7
Psychologie	3.452	3.266	37,9	6,9
Totaal faculteiten	17.482	16.700	179,8	48,1
Directoraat CELSTEC	6.710	6.150	66,0	28,7
Ruud de Moor Centrum	3.340	3.311	30,8	14,8
Totaal overige afdelingen	16.756	18.232	0,0	256,0
Subtotaal	44.288	44.393	276,6	347,7
Inhuur derden	4.852	5.257	(incl. circa 15 stagiaires)	
Totaal	49.140	49.650		

Bezoldiging leden College van bestuur en leden Raad van toezicht

De bezoldiging, opgebouwd uit reguliere salariscomponenten zoals brutosalaris, vakantietoelage en eindejaarsuitkering aan leden van het College van bestuur kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Drs. Th.J.F.M. Bovens		
Salaris	120	117
Overige reguliere vergoedingen	23	20
Totaal	143	137
Prof. dr. ir. F. Mulder		
Salaris	146	143
Overige reguliere vergoedingen	27	24
Totaal	173	167
Drs. ing. C.J. Brouwer		
Salaris	117	115
Overige reguliere vergoedingen	27	25
Totaal	144	140

De bezoldiging van de CvB-leden is vanaf 2002 gebaseerd op de landelijk ingevoerde HAY-systematiek. Bovenvermelde bezoldigingen zijn inbegrepen in de personele lasten van de overige afdelingen.

De vergoeding aan leden van de Raad van toezicht kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Mw. mr. A.H. Brouwer-Korf	15	10
F.I.M. Houterman	0	9
Prof. dr. R. van Esbroeck	10	9
Mw. drs. P.J.E. Bieringa MBA	10	9
Drs. P. Valks (vanaf 1-3-2009)	8	0
Prof. dr. ir. J.M.L. van Engelen (vanaf 1-3-2009)	8	0
J.G. de Wit (per 1-9-2007, overleden 29 mei 2008)	0	5
Totaal	51	42

De vergoeding van de heer Esbroeck wordt vanaf maart 2008 betaalbaar gesteld aan de Vrije Universiteit Brussel. Bovenvermelde vergoedingen zijn inbegrepen in de personele lasten overige afdelingen.

Wet Openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens

Volgens de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (WOPT) bestaat de beloning uit belastbaar loon, totale pensioenafdracht, overige voorzieningen betaalbaar op termijn en ontslagvergoedingen voor zover deze geen deel uitmaken van het belastbaar loon.

Voor de bestuurders leidt dit tot het volgende overzicht voor 2009.

(Bedragen x € 1.000)

Drs. Th.J.F.M. Bovens	
Belastbaar loon conform jaaropgave	126
Totale pensioenafdracht	35
Overige voorzieningen	3
Totaal	164

Prof. dr. ir. F. Mulder	
Belastbaar loon conform jaaropgave	139
Totale pensioenafdracht	43
Overige voorzieningen	18
Totaal	200

Drs. ing. C.J. Brouwer	
Belastbaar loon conform jaaropgave	127
Totale pensioenafdracht	34
Overige voorzieningen	0
Totaal	161

In 2009 waren bij de Open Universiteit geen werknemers in dienst, niet zijnde bestuurders, met een regulier jaarinkomen, dat hoger is dan het gemiddeld belastbaar loon van een minister (€ 188k).

Inkomensoverdrachten

Deze post betreft de doorbetaling van de subsidieverlening door het Ministerie ten behoeve van de Maastricht School of Management.

4.2 Afschrijvingen

De post afschrijvingen kan als volgt nader gespecificeerd worden:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Afschrijving gebouwen en terreinwerkzaamheden	962	977
Afschrijving apparatuur en inventaris	729	874
subtotaal	1.691	1.851
Bij: boekverlies desinvesteringen	0	41
Totaal	1.691	1.892

4.3 Huisvestingslasten

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
4.3.1 Huur	1.469	1.409
4.3.2 Verzekeringen	62	61
4.3.3 Onderhoud- en exploitatievoorzieningen	425	377
4.3.4 Energie en water	397	381
4.3.5 Schoonmaakkosten	290	294
4.3.6 Heffingen	91	82
4.3.7 Overige huisvestingslasten	226	311
Totaal huisvestingslasten	2.960	2.915

4.4 Overige lasten

Deze post kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	1.199	1.061
4.4.2 Duurzame aanschaffingen	218	346
4.4.2 Materiaalgebonden lasten	1.601	1.389
4.4.3 Dotaties voorzieningen	203	29
4.4.4 Algemene kosten	9.037	9.531
Totaal overige lasten	12.258	12.356

Bovenstaande posten kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

DUURZAME AANSCHAFFINGEN

Aanschaf apparatuur en inventaris kleiner dan activeringsgrens	218	346
--	------------	------------

MATERIAALGEBONDEN LASTEN

Verbruik cursusmaterialen	1.353	1.086
Overige materiaalgebonden lasten	248	303
Totaal materiaalgebonden lasten	1.601	1.389

DOTATIES VOORZIENINGEN

Dotatie voorziening debiteuren	203	29
Totaal dotaties voorzieningen	203	29

ALGEMENE KOSTEN

Reis- en verblijfkosten	1.005	1.006
Computerkosten	1.693	1.688
Publiciteit en voorlichting	1.965	2.993
Honoraria derden en advieskosten	2.161	1.927
Overige algemene kosten	2.213	1.917
Totaal algemene kosten	9.037	9.531

Toelichting betaalde honoraria derden en advieskosten

Onder deze post ad € 2.161k (in 2008 € 1.927k) zijn opgenomen de honoraria en advieskosten welke betaald zijn aan de externe accountant. Deze kosten kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Accountancy	84	106
Werkzaamheden ten behoeve van overige verklaringen	19	77
Belastingadviezen	0	7
Financiële consultancy	16	242
Totaal honoraria betaald aan de externe accountant	119	432

Specificatie overige lasten naar hoofdkostenplaatsen

Afdeling	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Informatica	388	364
Cultuurwetenschappen	254	279
Rechtswetenschappen	512	610
Managementwetenschappen	686	730
Natuurwetenschappen	166	177
Psychologie	676	726
Totaal faculteiten	2.682	2.886
CELSTEC	647	732
Ruud de Moor Centrum	540	510
Totaal overige afdelingen	8.389	8.228
Totaal	12.258	12.356

5 Financiële baten en lasten

Deze post is als volgt samengesteld:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Bankrente	107	235
5.1 Subtotaal baten	107	235
Rente wachtgeldvoorziening	235	161
5.5 Subtotaal lasten	235	161
Saldo financiële baten en lasten	(128)	74

Enkelvoudige balans per 31 december 2009

Na voorstel resultaatbestemming

(Bedragen x € 1.000)

	31-12-2009	31-12-2008
	€	€
Activa		
VASTE ACTIVA		
1.2 Materiële vaste activa		
1.2.1 Gebouwen en terreinen	13.551	14.489
1.2.2 Inventaris en apparatuur	1.339	1.461
1.2.4 Activa in aanleg	0	7
	14.890	15.957
Financiële vaste activa	284	555
VLOTTENDE ACTIVA		
1.4 Voorraden	1.366	1.266
1.5 Vorderingen		
Ministerie OCW inz. kaskorting <1 jaar	182	182
Debiteuren	3.118	3.318
Rekening-courant OU Holding BV	128	0
Rekening-courant LEX BV	1	14
Belastingen en sociale premies	105	102
Overige vorderingen	1.105	784
Overlopende activa	868	946
	5.507	5.346
1.7 Liquide middelen	6.855	2.232
TOTAAL ACTIVA	28.902	25.356

	31-12-2009	31-12-2008
	€	€
Passiva		
2.1 Eigen vermogen		
2.1.1 Algemene reserve (publiek)	3.294	2.750
2.1.1 Algemene reserve (privaat)	(10)	0
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	361	0
	3.645	2.750
2.3 Voorzieningen	5.446	5.833
2.5 Kortlopende schulden		
2.5.3 Crediteuren	3.173	2.616
2.5.7 Belastingen en sociale premies	2.769	2.464
2.5.10 Overlopende passiva	13.869	11.693
	19.811	16.773
 TOTAAL PASSIVA	 28.902	 25.356

Bij de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten zijn geen afzonderlijke toelichtingen opgenomen, omdat deze nauwelijks afwijken van de toelichtingen bij de geconsolideerde cijfers. Uitsluitend de deelnemingen, het rekening-courant verbonden ondernemingen, het eigen vermogen en de opbrengst deelneming zijn enkelvoudig toegelicht.

Enkelvoudige staat van baten en lasten 2009

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting ² 2010 €	Rekening 2009 €	Begroting 2009 €	Rekening 2008 €
BATEN				
Rijksbijdragen OCW	39.954	37.138	36.775	34.387
3.2 Overige overheidsbijdragen/subsidies	10.315	10.458	9.902	9.907
3.3 Cursus-, les- en examengelden	13.413	13.593	14.385	13.169
3.4 Baten werk in opdracht van derden		1.772	4.809	3.032
Resultaat deelneming	0	(95)	0	(31)
3.5 Overige baten	8.225	3.514	4.317	2.129
TOTAAL BATEN	73.679	69.417	68.411	63.166
	-----	-----	-----	-----
LASTEN				
4.1 Personele lasten	48.475	48.999	45.451	49.641
Inkomenoverdracht (MSM)	2.535	2.535	2.447	2.452
4.2 Afschrijvingen	1.668	1.691	1.788	1.892
4.3 Huisvestingslasten	2.940	2.958	3.422	2.914
4.4 Overige lasten	15.578	12.208	15.411	12.261
TOTAAL LASTEN	71.196	68.391	68.519	69.160
	-----	-----	-----	-----
SALDO BATEN EN LASTEN	2.463	1.026	(108)	(5.994)
5 Financiële baten en lasten	(150)	(131)	150	73
RESULTAAT	2.313	895	42	(5.921)

²Anticiperend op ontwikkelingen in wet- en regelgeving ten aanzien van de jaarverslaggeving voor onderwijsinstellingen is de begroting van het volgende boekjaar (2010) opgenomen.

Toelichting op de enkelvoudige balans

Deelnemingen

De geconsolideerde balans en exploitatierekening omvat naast de cijfers van de Open Universiteit ook de gegevens van de 5 hierna genoemde deelnemingen.

Open Universiteit
Bevoegd gezag: 30720
Brinnummer: 22NC
Bezoekadres: Valkenburgerweg 177, 6419 AT Heerlen
Postadres: Postbus 2960, 6401 DL Heerlen
Algemeen telefoonnummer: 045-5762222
Website: www.ou.nl
Contactpersoon: R. Rikers FC
Telefoon: 045-5762146
E-mail: rob.rikers@ou.nl

OU Holding BV
Statutair gevestigd te : Heerlen
Juridische status : BV
Soort activiteit : code 4 (Overig)
Eigen vermogen 31-12-2009 : € 8k
Exploitatiesaldo 2009 : € 10k negatief
Omzet jaar 2009 : € 0k
Verklaring ex art. 2:403 BW : nee
Directie : Open Universiteit
Volmacht : R.J.F. Edelbroek
De BV is een 100% deelneming van de Open Universiteit en is volledig geconsolideerd.

Open Universiteit (OU) Diensten BV
Statutair gevestigd te : Heerlen
Juridische status : BV
Soort activiteit : code 4 (Overig)
Eigen vermogen 31-12-2009 : € 17k
Exploitatiesaldo 2009 : € 1k negatief
Omzet jaar 2009 : € 0k
Verklaring ex art. 2:403 BW : nee
Directie : OU Holding BV
Volmacht : R.J.F. Edelbroek
De BV is een 100% deelneming van de OU Holding BV en is volledig geconsolideerd.

Open Universiteit (OU) Deelnemingen BV
Statutair gevestigd te : Heerlen
Juridische status : BV
Soort activiteit : code 4 (Overig)
Eigen vermogen 31-12-2009 : € 17k
Exploitatiesaldo 2009 : € 1k negatief
Omzet jaar 2009 : € 0k
Verklaring ex art. 2:403 BW : nee
Directie : OU Holding BV
Volmacht : R.J.F. Edelbroek
De BV is een 100% deelneming van de OU Holding BV en is volledig geconsolideerd.

Open Universiteit Bedrijfsopleidingen BV

Statutair gevestigd te	:	Heerlen
Juridische status	:	BV
Soort activiteit	:	code 1 (Contractonderwijs)
Eigen vermogen 31-12-2009	:	€ 91k
Exploitatiesaldo 2009	:	€ 1k negatief
Omzet jaar 2009	:	€ 2k
Verklaring ex art. 2:403 BW	:	nee
Directie	:	OU Holding BV
Volmacht	:	mr. ing. J.G.M. Liedekerken MPM

De BV is een 100% deelneming van de OU Holding BV en is volledig geconsolideerd.

LEX BV

Statutair gevestigd te	:	Heerlen
Juridische status	:	BV
Soort activiteit	:	code 4 (Overig)
Eigen vermogen 31-12-2009	:	€ 0k
Exploitatiesaldo 2009	:	€ 84k negatief
Omzet jaar 2009	:	€ 245k
Verklaring ex art. 2:403 BW	:	nee
Directie	:	OU Holding BV
Volmacht	:	mr. P.E. ter Horst

De BV is een 100% deelneming van OU Holding BV en is volledig geconsolideerd.

Rekening-courant verbonden ondernemingen

De Open Universiteit en LEX BV zijn overeengekomen om het negatieve eigen vermogen van LEX BV aan te zuiveren tot nihil door een deel van de rekening-courantvordering om te zetten in eigen vermogen (agio). De aanzuivering van het eigen vermogen bedraagt € 84k, waarna een vordering van € 1k resteert per 31 december 2009.

Eigen vermogen

Algemene reserve (publiek)

Het verloop van de algemene reserve in 2009 kan als volgt worden weergegeven:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Stand per 1 januari	2.750	6.671
Af/bij: overboeking van bestemmingsreserve	(361)	2.000
Bij/af: exploitatiesaldo	905	(5.921)
Stand per 31 december	3.294	2.750

Algemene reserve (privaat)

Het verloop van de algemene reserve in 2009 kan als volgt worden weergegeven:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Stand per 1 januari	0	0
Af/bij: overboeking van bestemmingsreserve	0	0
Af/bij: exploitatiesaldo	(10)	0
Stand per 31 december	(10)	0

Bestemmingsreserve schaa sprong (publiek)

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Stand per 1 januari	0	2.000
Af: overboeking naar algemene reserve	0	(2.000)
Stand per 31 december	0	0

Eind 2006 is een bestemmingsreserve gevormd voor een vernieuwingsimpuls Informatica en een te realiseren schaa sprong van de Open Universiteit. In 2008 is deze reserve ten gunste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserve Hooglerarenfonds (publiek)

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Stand per 1 januari	0	0
Bij/af: overboeking van algemene reserve	320	0
Stand per 31 december	320	0

Dit betreft een bestemmingsreserve voor een hooglerarenfonds faculteit Cultuurwetenschappen die in 2010 benut zal gaan worden. De dotatie is ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserve Joint Degrees (publiek)

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
Stand per 1 januari	0	0
Bij/af: overboeking van algemene reserve	41	0
Stand per 31 december	41	0

Dit betreft een bestemmingsreserve voor een Joint Degrees fonds 2010. De dotatie is ten laste van de algemene reserve gebracht.

Opbrengst deelneming

De opbrengst deelneming kan als volgt worden gespecificeerd:

	2009 x € 1.000	2008 x € 1.000
OUB BV	(1)	(5)
LEX BV	(84)	(26)
OU Holding BV	(10)	0
Totalen	(95)	(31)

Overige gegevens

Bestemming van het resultaat

Het resultaat 2009 ad € 895k positief is toegevoegd aan de algemene reserve; zijnde € 905k publiek en € (10k) privaat.

Vooruitlopend op een definitieve goedkeuring door de Raad van toezicht is de resultaatbestemming reeds in de jaarrekening verwerkt.

Accountantsverklaring

Aan: Het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van Open Universiteit Nederland

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2009 van Open Universiteit Nederland te Heerlen bestaande uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2009 en de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2009 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (WJZ/2007/50507).

Tevens is het bestuur van de entiteit verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Deze verantwoordelijkheden omvatten onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2.9, derde lid van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht waaronder het controleprotocol OCW 2009. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat alsmede het voor de naleving van de betreffende wet en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de entiteit. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie

van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de entiteit heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Open Universiteit Nederland per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (WJZ/2007/50507).

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2009 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in het onderwijscontroleprotocol OCW 2009 opgenomen relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. referentiekader.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties.

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Eindhoven, 7 juni 2010
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door:

drs. E.M.A. van Heugten RA

Bijlage 1 Treasury 2009

Treasury heeft bij Open Universiteit als primair doel het financiële risicobeheer en als secundair doel het reduceren van financieringskosten.

De algehele doelstelling voor de treasuryfunctie is, dat deze de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt. Dit wordt in de volgende doelstellingen en voorwaarden gesplitst:

- liquiditeit op korte en lange termijn;
- lage financieringskosten;
- liquideerbare en risicomijdende beleggingen;
- kosteneffectief betalingsverkeer;
- inzet rente-instrumenten.

Het beleid met betrekking tot treasury is vastgelegd in een treasurystatuut. In dit statuut wordt beschreven welke treasurytaken en verantwoordelijkheden van toepassing zijn binnen onze organisatie. Tevens worden de beleidskaders vastgelegd voor diegenen die bij deze taken en verantwoordelijkheden betrokken zijn. Vervolgens wordt periodiek een treasuryplan opgesteld, waarin een stappenplan is opgenomen om te komen tot een praktische invulling van het gekozen beleid.

Het statuut voldoet aan de richtlijnen, die zijn verwoord in de Regeling beleggen en belenen, uitgevaardigd door het Ministerie OCW in 2001.

Bijlage 2 Notitie Helderheid 2009

In het kader van de notitie Helderheid die door het Ministerie van OCW op 29 augustus 2003 werd uitgevaardigd met een aanvulling op 27 augustus 2004, zijn de richtlijnen stringent toegepast bij zowel de publieke verantwoording alsmede bij het interne toezicht van Open Universiteit. Er heeft een doelmatige en rechtmatige besteding van de Rijksbijdrage plaatsgevonden, geheel in lijn met de voorschriften uit de notitie Helderheid.

Bijlage 3 Overzicht materiële vaste activa

Categorie (Bedragen x € 1.000)	Verkrijgingsprijs 31-12-08	Cum. afschr. 31-12-08	Boekwaarde 31-12-2008	Investerings 2009	Desinvest. 2009	Afschr. desinvest. 2009	Afschr. 2009	Boekwaarde 31-12-2009	Afschr.-perc. per jaar
Grond	2.069	0	2.069	0	0	0	0	2.069	n.v.t.
Bestrating campus	1.305	261	1.044	0	0	0	43	1.001	3,33%
Overige terreinwerkzaamheden	775	759	16	0	0	0	16	0	10 of
Gebouwen vóór 2000	17.213	11.082	6.131	0	0	0	610	6.079	20%
Bologna: casco	4.243	425	3.818	0	0	0	71	3.747	3,33%
Bologna: afbouw	49	10	39	0	0	0	1	38	1,67%
Bologna: installaties	1.144	457	687	0	0	0	76	611	3,33%
Bologna: voorzieningen LEX BV	618	618	0	0	0	0	0	0	6,7%
Verbouwingskosten studiecentra	1.294	650	644	0	0	0	121	523	20%
Overige investeringen gebouwen	808	768	40	17	0	0	24	86	10%
Totaal onroerend goed	29.518	15.029	14.489	17	0	0	962	13.544	6,7 of 10%
Vervoermiddelen	197	136	61	0	0	0	17	44	
Inventaris	2.905	2.317	588	171	0	0	262	490	20%
Hardware	2.100	1.434	666	388	0	0	406	648	20%
Hardware LEX BV	75	75	0	0	0	0	0	0	33,3%
Software	350	204	146	54	0	0	43	157	67%
Totaal roerend goed	5.627	4.166	1.461	614	0	0	729	1.346	20%
Activa in aanleg	7	0	7	(7)					
Totaal materiële vaste activa	35.152	19.195	15.957	624	0	0	1.691	14.890	

Bijlage 4 Model G, Geormerkte doelsubsidies OCW en LNV

(Bedragen x € 1.000)	Toegewezen bedrag	Ontvangen t/m 2008	Besteding t/m 2008	Saldo 31-12-2008	Ontvangen 2009	Besteding exploitatie subsidies 2009	Besteding investerings- subsidies 2009	Saldo 31-12-2009
Project/Beschikking SCOP/ICDE-conferentie, HO/ AME/2007/3100	200	134*	149	-15	66	51	0	0
OER-businessmodel voor de Open Universiteit in een nationale context	299	0	0	0	75	0	0	224
Totaal	499	134	149	-15	141	51	0	224

*Het aandeel hierin van de gemaakte (voorbereidings)kosten voor de ICDE-conferentie in 2009 zijn op de balans ultimo 2008 als vooruitbetaalde kosten verantwoord.

Open Universiteit

Bezoekadres
Valkenburgerweg 177
6419 AT Heerlen

Postadres
Postbus 2960
6401 DL Heerlen

Alles uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt onder de vereisten van de Creative Commons-licentie Naamsvermelding-Niet-commercieel-Gelijk delen 3.0 Nederland.

Zie de licentie voor details:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/nl/>

Beeldmateriaal: Chris Peeters en Coen Voogd,
Open Universiteit.

www.ou.nl